

6

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

www.lesycr.cz

ročník 12
2006

LČR dominovaly na Natuře Viva
Povodeň za čtvrt miliardy
Na návštěvě KI Teplice
Výchova k odolnosti proti sněhu
Poněšice slavily na Kypru

Festivalový strom osobností 2006

Stejně jako v loňském roce, i letos připravily Lesy České republiky, s. p., v rámci Zlínského filmového festivalu sázení stromu osobností.

Akce proběhla v městském parku ve středu 31.5. a tentokrát byl vysazovanou dřevinou ryze „lesnický“ druh, a to buk lesní – *Fagus silvatica* Linn. Moderování se ujala Dana Morávková a z osobností filmového a uměleckého světa jmenujme například Pavla Nového nebo Vendulu Svobodovou, ředitelku nadace Kapka naděje. Z postav filmových přihlíželi „Krteček“ s „Večerníčkem“. Nejdůležitějšími účastníky celé akce bylo ovšem zhruba 40 dětí, které pak společně strom zasadily a slíbily mu stejnou péči jako jeho starším festivalovým kolegům vysazeným v minulých letech. ■

Ing. Jaroslav Karas
Foto: Petr Grepl
Ředitelství LČR

Vážení čtenáři,

dovolte mi prostřednictvím tohoto sloupku zareagovat na to, co asi zajímá většinu z vás nejvíce – jak vedení LČR postoupilo v oblasti výběrových řízení. Ještě než začnu, podotýkám, že 13. 6. se v Hradci Králové uskutečnilo setkání managementu s představiteli krajských inspektorátů LČR a vedoucích odborů podnikového řízení, kde bude tato problematika diskutována podrobněji.

Vedení společnosti Lesy ČR odsouhlasilo zadávání veřejných zakázek formou tzv. komplexní lesnické zakázky a představilo konkrétní řešení, které Lesům ČR pomůže vyřešit současnou složitou situaci. Lesy ČR nyní podmínky komplexní lesnické zakázky projednají s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a zahájí také přípravu zadávací dokumentace. Schválení návrhu lesnické zakázky je klíčovým krokem pro další jednání s podnikateli v lesnictví.

Komplikovaná situace, která nastala rozhodnutím ÚOHS na začátku tohoto roku, je všeobecně známá. Lesy ČR měly ve výběrových řízeních postupovat podle zákona o veřejných zakázkách. Ačkoli bylo rozhodnutí ÚOHS v rozporu s dřívějším verdiktem stejného úřadu, Lesům ČR nyní hrozí, že dojde k ukončení těch prací v lesích, které probíhají na základě smluv z dřívějších výběrových řízení. Další komplikací je fakt, že na konci roku 2006 skončí také tzv. staré smlouvy (původní smlouvy o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví).

Vzhledem k časové náročnosti zadávacích řízení nemůžeme spoléhat na to, že by se podařilo zajistit všechny práce k 1. 1. 2007. Musíme proto hledat shodu s podnikateli v lesnictví, a to jak s těmi, kterým končí tzv. staré smlouvy, tak s těmi, kteří pracují na základě smluv vzešlých z 1. a 2. kola původních výběrových řízení. Jako východisko se proto nabízí odstartování nových výběrových řízení dle zákona o veřej-

ných zakázkách v jednom okamžiku na všechny smluvní územní jednotky.

Jednotný termín začátku práce nastaví všem podnikatelům shodné podmínky, překlene současnou různost smluvních vztahů a nestabilitu, která je s nimi spojená. Platnost takto nastavených smluv navíc naváže na desetileté lesní hospodářské plány

a umožní zahájení systémového zadávání desetiletých smluvních vztahů s pravidelným rytmem obnovy.

To vše samozřejmě předpokládá dohodu s oběma skupinami podnikatelů tak, abychom dokázali plynule navázat se začátkem prací na základě smluv, které vzejdou ze zadávacích řízení (v průběhu roku 2007).

Pro takovou dohodu s podnikatelskými subjekty a zajištění kontinuálního a kvalitního hospodaření v našich lesích je nezbytná formulace lesnické zakázky, která bude přijatelná pro většinu podnikatelů a výhodná pro Lesy ČR.

Jako optimální varianta se, jak z hlediska lesnického tak i ekonomického, jeví tzv. komplexní lesnická zakázka. Ta zahrnuje provedení těžebních prací spojených s nákupem dříví a pěstebních prací dodavatelem služby, a také prodej vyrobených obchodních sortimentů dříví z části vytěženého dříví dodavateli. Tento systém zajistí nejenom maximální míru efektivnosti při rozdělení správních a podnikatelských kompetencí mezi Lesy ČR a dodavatele, ale také maximální míru motivace všech účastníků.

Vedení Lesů ČR je přesvědčeno, že schválený návrh bude přijatelný pro většinu podnikatelů a povede k dohodě, která lesní hospodářství posune od stávající nejistoty směrem k transparentním výběrovým řízením, stabilitě a k systémovému a efektivnímu zadávání smluvních vztahů. ■

Ing. František Koniček
pověřený řízením LČR
5. 6. 2006 v Hradci Králové

PO UZÁVĚRCE

GENERÁLNÍ ŘEDITEL JMENOVÁN

Ministr zemědělství Jan Mládek jmenoval v pondělí 5. června 2006 generálním ředitelem státního podniku Lesy České republiky **Ing. Františka Konička**.

Ing. Koniček je absolventem Vysoké školy ekonomické. Působil ve vedení řady firem a v letech 2003 až 2005 byl náměstkem ministra práce a sociálních věcí. V červnu 2005 se stal poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky za ČSSD. V lednu letošního roku byl jmenován náměstkem generálního ředitele LČR a nyní generálním ředitelem.

Redakce

Z OBSAHU

4 Natura Viva 2006

8 Povodeň za čtvrt miliardy

10 LČR součástí EUSTAFOR

13 Na návštěvě KI Teplice

18 Výchova porostů k odolnosti proti sněhu

22 Výzkumná povodí na Moravě

24 Tentokrát o bobru evropském

28 V hlavní roli srnci

34 45. výročí Lesnické školy ve Svobodě nad Úpou

39 Den s LČR na Ostravsku

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce: LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, tel.: + 420 495 860 265 (276), fax.: + 420 495 262 391, e-mail: jonas@lesy-cr.cz, karas@lesy-cr.cz, grepl@lesy-cr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8, IČ: 42196451, Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada: Předseda: Ing. Václav Lidický; Členové: Ing. Vlastimil Hudeček, Ing. Jaromír Latner, CSc., Ing. Pavel Starý, RNDr. Jiří Stonawski, Ing. Lubomír Šálek;

Odpovědný redaktor: Ing. Jaroslav Jonáš; **Redakce:** Petr Grepl; **Sazba a litografie:** Typograf, s. r. o.

(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele. Redakce si vyhrazuje právo krácení příspěvků.)

Tiskne: Tiskárna Nové Město, s. r. o.; Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce. (Uzávěrka příštího čísla 16. 6. 2006.)

Rg1-1994

Natura Viva 2006

LČR se svou expozicí opět dominovaly

Ve dnech 25. 5. – 28. 5. 2006 na výstavišti v Lysé nad Labem proběhla národní výstava myslivosti, rybářství a včelařství Natura Viva. Řada vystavovatelů ze zahraničí ale dokazovala, že se jedná o prestižní výstavu i přes fakt, že letos byla koncipována jako výstava národní. To, že výstava byla úspěšná dokazuje i účast tuzemských firem, které se v minulosti nezúčastňovaly.

Patronát nad letošním ročníkem převzaly významné osobnosti našeho politického života včetně premiéra Jiřího Paroubka, ministrů Jana Mládky, Radko Martíňka, Libora Ambrozka, ale také hejtmana Středočeského kraje Petra Bendla a předsedy zemědělského výboru Parlamentu ČR Ladislava Skopala.

Doprovodný program byl opět rozdělen organizátory do dvou částí. Jedna část probíhala na vnitřním pódiu, kde se střídaly nejrůznější prezentace a přednášky s ukázkami vábení zvěře nebo s módní přehlídkou oděvů do přírody. Druhá část doprovodných akcí pak zpestřovala návštěvníkům pobyt na výstavišti z krytého venkovního pódia.

O fakt, že celá výstava měla i vysokou odbornou úroveň, se postarali již tradiční spolupřadatelé Natury Českomoravská myslivecká jednota, Český rybářský svaz, Český zahrádkářský svaz a Český svaz včelařů.

Neodmyslitelnou součástí výstavy Natura Viva je i expozice státního podniku Lesy České republiky. Ta byla, stejně

>> jako v minulých letech, umístěna ve druhém patře hlavního výstavního pavilonu. Plocha zhruba 110 m² dokazuje, že i tentokrát se LČR mají čím pochlubit. Expozice byla koncipována tak, aby zapadla do celkového rámce výstavy, zejména aby se nesla v duchu myslivosti, která je významnou a nedílnou součástí činnosti podniku. Důkazem byly silné trofeje jelenů z Poněšické obory a daňků ze Staré obory, které zapůjčila lesní správa Hluboká nad Vltavou. Přesvědčit se o netradičnosti prezentace podniku a pochválit ji přišli i někteří vzácní hosté, například ministr pro místní rozvoj Radko Martínek, ministr zemědělství Jan Mládek, ministr životního prostředí Libor Ambrozek a o víkendu nás navštívil i ministr průmyslu a obchodu Urban.

O úspěchu, který mezi návštěvníky expozice měla, svědčí i nadprůměrná návštěvnost a fakt, že v některých chvílích na ní doslova nebylo k hnutí. Zejména děti byly častými návštěvníky v prvních dnech, a to nejen z důvodu, že Lesy České republiky opět připravily pro nejmenší celou řadu soutěží v rámci Dne s LČR. Na organizaci opět spolupracovali zaměstnanci podniku pod vedením Bc. Anežky Pavlišové s kolegy lesními pedagogy z pobočky ÚHÚL v Českých Budějovicích a pracovníky KI Brandýs nad Labem LS Nymburk, LS Mělník, kterým patří upřímný dík za jejich obětavou práci.

Expozice a prezentace LČR netáhla návštěvníky jen svou majestátností a výjimečností oproti jiným stánkům. K její mimořádnosti a zajímavosti přispělo i zvýšení interaktivity. Každý si mohl vyzkoušet svou znalost „stopařství“ v části expozice, kde byly vtipným a zajímavým způsobem rozmístěné stopy zvěře. O úspěšnosti hádajícího pak rozhodovalo červené světlo, jež se rozsvěcovalo po došlápnutí na tu správnou stopu uprostřed ručně malovaných terčů, které znázorňovaly ten který druh zvěře.

Nedílnou součástí prezentace LČR na výstavě, která také měla velký úspěch, byla již tradiční ukázka sokolnictví. Realizace a odborného výkladu se opět ujal Ing. Petr Zvolánek. Zde je nutno říci, že právě ukázky a výklad nejen o sokolnictví, ale i o činnosti LČR v oblasti pomoci ohroženým živočichům, přilákaly do naší expozice velké množství návštěvníků všech věkových skupin.

Mezi vzácné sousedy Lesů České republiky patřila na výstavě se svou expozicí i fakulta lesnická a environmentální ČZU v Praze. Proti minulým letům se letošního ročníku zúčastnila rozsáhlou prezentací nejen obecnou o fakultě a jejích studijních programech, ale představila i nový studijní obor, jehož hlavní náplní je myslivost. Uznání za realizaci, zajištění a vedení prezentace FLE vyslovil studentům, kteří se svého náročného úkolu zhostili na výbornou i její děkan prof. ing. Vilém Podrázský, CSc.

Závěrem lze říci pouze jediné. Hodnocení prezentace Lesů České republiky na výstavě Natura Viva 2006 přísluší jejím návštěvníkům, kterých bylo 21 tisíc. Z ohlasů, které zazněly již během výstavy je jisté, že měla obrovský úspěch a vzbudila veliký zájem zejména svou nekonvenčností a lidským pojetím. Zjistěte je mnoho věcí, které je potřeba dále zlepšovat, je mnoho zajímavého, co stojí za to prezentovat. Je třeba dále rozvíjet a rozšiřovat oblast propagace a osvěty týkající se firmy, která se stará o více než polovinu lesů v naší republice. Je však již dnes jasné, že tato cesta, jejíž součástí je i úspěšná expozice podniku LČR, vede správným směrem. ■

Ing. Jaroslav Karas

Foto: Ing. J. Karas, Ing. Petr Zvolánek
Ředitelství LČR, s. p.

Také prezentace FLE ČZU v Praze se mimořádně vydařila

Povodeň za čtvrt miliardy

Letošní jarní povodeň, na rozdíl od té z roku 2002, vznikla poměrně neobvyklou kombinací vyššího úhrnu srážek a rychlého tání sněhu ve středních polohách. O škodách, které napáchala, jsme hovořili s vedoucím odboru vodního hospodářství Lesů České republiky ing. Tomášem Hofmeisterem.

Jaká je výše škod, kterou povodeň způsobila Lesům České republiky?

Celkovou škodu jsme vyčíslili na 241 milionů korun. Z toho 190 milionů korun na úseku vodního hospodářství, kde jsme zaevidovali 226 případů, a 51 milionů korun na úseku lesního hospodářství, kde máme 252 případů poškození. Další škody vznikly úhynem zvěře, ale ty ještě nemáme vyčíslené v korunách.

A pokud jde o druh škod?

Zanesená koryta potoků, porušení opevněných i neopevněných koryt, poškozená dopravní síť, zanesené trubní propusti a odvodňovací síť, erozní rýhy a sesuvy půd a podobně.

Které oblasti byly letos nejvíce poškozeny?

Nejvíce byla tentokrát postižena povodí Dyje a Moravy, částečně pak povodí Labe a Vltavy. Největší škody na lesních porostech napáchala voda na Lesním závodu Židlochovice, celkem za 5 milionů korun. Židlochovice také nahlásily nejvíce škod na zvěři. Ke 20. dubnu tam zjistili úhyn 124 kusů srnčí zvěře, 7 daňků, 5 kusů vysoké, 50 kusů černé zvěře a 55 zajíců. Utopenou zvěř tam však nacházeli i po tomto termínu, takže škody budou ještě vyšší.

Přítok Vltavy u Rožmberku

Přejdeme nyní k tomu, jak se budou škody odstraňovat.

Práce na odstraňování následků povodně začaly hned při povodni v době zvýšených průtoků. Správy toků ve spolupráci se smluvními vodohospodářskými firmami začaly okamžitě zajišťovat zprůtočňování koryt v rizikových místech. Neprodleně se také začalo s opravami cest, zejména těch strategických pro zpřístupnění porostů. To vše se rozběhlo ještě dřív, než byly dohledány všechny škody. Podle dané metodiky jsme pak zjišťovali škody na vodohospodářském majetku a současně navrhovali nápravná opatření. Ta vznikala ve spolupráci se zástupci vodoprávního úřadu a ochrany přírody, aby byla zajištěna jejich komplexnost.

Kdo bude povodňové škody hradit?

Ta prvotní opatření dělaly Lesy České republiky na svoje náklady. Na pokrytí rozhodující části škod na vodních tocích budeme žádat státní dotace. O ně požádáme, až ministerstvo zemědělství sumarizuje všechny škody a vytvoří program dotačních prostředků. A samozřejmě až ho schválí vláda.

Kolik peněz ročně vynakládají LČR na protipovodňová opatření?

Z vlastních zdrojů dávají LČR v posledních letech více než 100 milionů korun ročně na investiční opatření v oblasti vodního hospodářství. Tyto investice v podstatě slouží k zajištění protipovodňové ochrany na vodních tocích ve správě LČR. Ale protipovodňová opatření nefinancujeme pouze z vlastních zdrojů. Využíváme také prostředky ze státního rozpočtu v rámci nejrůznějších programů a v poslední době se nám už daří získávat peníze také z fondů Evropské unie.

Jak dlouho bude trvat odstraňování škod?

Odstranění škod máme předběžně naplánováno do konce roku 2007. Vše však bude záviset na rychlosti přípravy navrhovaných opatření včetně projednání s orgány státní správy a možnostech financování. ■

Jaroslav Jonáš
Ředitelství LČR

Lestínský potok

LS Třeboň

Sesuv lesní cesty Sidonská – LS Luhačovice

Poškozená propust Dlouhá – LS Luhačovice

Sesuv Maděrovec – LS Luhačovice

Lesy ČR součástí zájmové organizace státních lesů pro Evropu

Dne 3. 5. 2006 se za účasti reprezentantů státních lesů v EU uskutečnila ustavující valná hromada asociace EUSTAFOR (the European State Forest Association). Uskupení, které krystalizovalo už od podzimu loňského roku (LČR do ní byly zaregistrovány 3. 11. 2005), tak oficiálně zahájilo svoji činnost.

Asociace EUSTAFOR byla vytvořena s cílem působit jako mluvčí státních lesů v rámci EU a jako lobbystická organizace se sídlem v Bruselu hájit zájmy státních lesů. Asociace je otevřena spolupráci s dalšími zájmovými organizacemi, které už obdobná uskupení vytvořily. Jsou to: CEFF – asociace sdružující soukromé vlastníky lesů, ELO – asociace vlastníků půdy, CEI-Bios – asociace dřevařského průmyslu, COPA-COGECA – asociace farmářů (v rámci ní pracuje skupina pro lesnictví a korek, kde mají LČR rovněž zastoupení), FACE – asociace myslivců atd.

„LČR vznik EUSTAFOR vítají,“ říká František Koniček, generální ředitel podniku. Evropské instituce podle něj naleznou u EUSTAFOR partnera pro diskuzi k vydávaným nařízením a směrnicím, které mají svůj dopad na hospodaření organizací státních lesů v EU. „Státní lesy spravují významný podíl lesní půdy v EU (36 %). Asociace tak významně přispěje k posílení postavení státních lesů v rámci EU“.

Během posledních několika let byla obecně vnímána potřeba spolupráce a výměny informací mezi jednotlivými státními lesy. Každoročně pořádaná informační schůzka vedla pouze k výměně informací a zkušeností, bylo však potřeba aktivně hájit zájmy státních lesů ve vztahu k Evropské unii, neboť je zřejmé, že podmínky, ve kterých budou státní lesy

spravovány v budoucnu, závisí především na orientaci EU jako takové – na návrzích směrnic a nařízeních připravovaných a diskutovaných v různých institucích EU.

I když jsou dokumenty po schválení přístupné, vrcholní představitelé státních lesů požadují přímé a včasné informace o záležitostech diskutovaných v EU. Manažerská rozhodnutí, která uskutečňují, mají dlouhodobý vliv a měly by být v souladu s některými zaměřeními EU. Nebudou-li tyto informace brány v potaz, může to v budoucnu způsobit vážné komplikace.

Evropské instituce měly dosud málo informací o situaci ve státních lesích a jejich specifické roli v EU. V závislosti na členských státech představují státní lesy významný až majoritní podíl lesů v jednotlivých státech. Jejich role je patrná hlavně v oblastech, kde jde o produkci dřeva, zejména kulatiny, vlákniny a palivového dříví. Podobně je význam státních lesů patrný při řešení problémů souvisejících s oblastmi životního prostředí a přístupu k implementaci soustavy NATURA 2000, s oblastmi zábavních a turistických aktivit (kdy jsou státní lesy, na rozdíl od soukromých, ve většině členských států soustavně přístupné veřejnosti) ap.

Evropské instituce mají dokonce snahu vést diskusi bez účasti státních lesů. Všeobecně není prioritou EU začlenit

Zakládající členové „EUSTAFOR“ (zleva): Jan Heino, Metsähallitus/Finland, Roberts Stripnieks, Latvijas valsts meži/Latvia, Pierre-Olivier Drege, Office National des Forêts/France, Thomas Uher Österreichische Bundesforste, Austria.

majetek vlastněný jednotlivými státy do procesu financování z rozpočtu EU, který je navíc omezován. Tato aktivita EUSTAFOR může být chápána jako protiklad vlivu globálních koncernů. Zejména v lesnickém sektoru je nutný předpoklad politiky trvale udržitelného hospodaření a tuto strategii uznává i EU.

Lesy hrají díky své rozloze důležitou roli v rozvoji zemědělství a venkova v celé Evropě. Zaujímají 160 mil. ha, tj. 36 % celkové plochy EU. Státní lesy představují důležitou část těchto evropských lesů, v rozmezí od 8 do 100 % z celkové plochy lesů v Evropě v závislosti na členských státech.

Vize a mise

Vize: Evropské státní lesy – pilíř trvale udržitelného hospodaření

Lesní pozemky jsou v zemích EU na jedné straně ekologickou konstantou a prostorem pro rekreaci, což napomáhá při utváření identity. Na druhé straně jsou základem pro nejdůležitější obnovitelnou přírodní surovinu v Evropě.

K tomu, aby evropské lesy udržovaly svoji mnohotvárnost, krásu a bohatství, je zapotřebí široké spolupráce mezi organizacemi státních lesů, které je jednotně reprezentují.

Mise: EUSTAFOR – silný hlas pro evropské lesy

EUSTAFOR jako diskusní skupina pro organizace státních lesů v EU přináší pozitivní příspěvek především lesnímu hospodářství a státním lesům.

Díky podpoře panevropské strategie trvale udržitelného rozvoje se všemi jejími výhodami napomůže EUSTAFOR svým členům implementovat jejich vlastní strategii trvale udržitelného hospodaření.

Hlavní úkoly

EUSTAFOR bude analyzovat a zkoumat existující prostředí v rámci EU tak, aby připravovala podmínky pro rozvoj trvale udržitelného obhospodařování státních lesů.

EUSTAFOR bude pracovat jako servisní organizace, jejímž cílem bude vyjadřovat postoj k projednávaným legislativním opatřením – nařízením a směrnicím EU, které se týkají lesního hospodářství.

EUSTAFOR bude napomáhat výměně názorů a kontaktů mezi organizacemi státních lesů v Evropě.

EUSTAFOR bude pravidelně informovat své členy o tématech a otázkách, které se týkají celé Evropy.

Témata pro nejbližší období

Produkce dřeva

Směrnice pro rozvoj venkova

Natura 2000, biodiverzita

Biomasa

Kjótský protokol

Výzkum

Benchmarking

Členské země

V současné době EUSTAFOR sdružuje 14 plnoprávných členů, mezi kterými figurují státní lesy v Rakousku, ČR, Estonsku, Finsku, Francii, německých spolkových zemích Baden-Württemberg, Bavorsko, Sasko-Anhaltsko, v Polsku, Slovensku a jinde.

Alexandra Křížková
mluvčí LČR

MEMORANDUM O VZÁJEMNÉM POROZUMĚNÍ

v oblasti spolupráce v lesním hospodářství mezi „Federální agenturou lesního hospodářství“ Ministerstva přírodních zdrojů Ruské federace a státním podnikem „Lesy České republiky“

„Federální agentura lesního hospodářství Ministerstva přírodních zdrojů Ruské federace“ a státní podnik „Lesy České republiky“, uváděné dále jako Strany,

si uvědomují společné zájmy v oblasti řízení lesních zdrojů,

vnímají možnost řešení obecných úkolů v oblasti lesního hospodářství prostřednictvím cílených a dohodnutých opatření,

vnímají oboustranné úsilí k dosažení rozsáhlejší a hlubší dlouhodobé spolupráce v oblasti lesního hospodářství,

vyjadřují záměr rozvíjet vědecko-technickou a ekonomickou spolupráci v následujících oblastech:

- legislativní a organizační aspekty řízení lesního hospodářství;
- ochrana lesa před požáry, škodlivým hmyzem a chorobami;
- monitoring lesa a rozšíření metod inventarizace lesa, jako jeden z principů trvale udržitelného lesního hospodářství;
- úplné využívání lesních zdrojů;
- rozvíjení národních systémů dobrovolné certifikace lesů;
- zachování biologické rozmanitosti, zachování genofundu lesních dřevin, selekce;
- sjednocení postojů Stran v oblasti rozvoje obnovy a pěstování lesa v rámci směrnic Kjótského protokolu;
- boj s ilegální těžbou dřeva v rámci procesu ENA FLEG (Europa and North Asia Forest Law Enforcement and Governance);
- výměna vědecko-technických informací, společné výzkumy, školení a profesionální příprava v oblasti lesního hospodářství;

- rozvíjení investic do oblasti lesního hospodářství;
- projednání otázky vybudování společných podniků na správu lesního hospodářství, těžby a zpracování lesních zdrojů na území Ruské federace.

Strany se společně dohodly, že koordinaci spolupráce v rámci tohoto Memoranda o vzájemném porozumění bude realizovat rusko-český tým pracovníků v oblasti lesního hospodářství.

Za účelem zabezpečení a garance realizace tohoto Memoranda o vzájemném porozumění bude tým pracovníků usilovat o pravidelné pořádání schůzek jednou za rok, a to jak v České republice, tak i v Ruské federaci.

Rozsah nákladů, které vyplývají ze spolupráce dané tímto Memorandem o vzájemném porozumění, se bude upřesňovat u každého konkrétního případu cestou jednání mezi Stranami.

Toto Memorandum o vzájemném porozumění nabývá platnosti momentem jeho podepsání oběma Stranami a je platné po dobu pěti let. Dále pak bude jeho platnost automaticky prodlužována vždy o dva roky, a to až do doby, než jedna ze Stran uvede písemně Stranu druhou o svém úmyslu od Memoranda o vzájemném porozumění odstoupit. Toto oznámení musí být učiněno nejpozději šest měsíců před vypršením běžné lhůty trvání Memoranda.

Memorandum je vypracováno ve třech exemplářích v ruském a ve třech exemplářích v českém jazyce, přičemž každý z těchto textů má stejnou váhu.

Podepsáno v květnu 2006

Prohlášení XIV. valné hromady České lesnické společnosti

ze dne 21. dubna 2006

PRONÁJEM STÁTNÍHO LESA

Česká republika disponuje velmi schopnými lidmi – zejména pak v soukromém sektoru. S rychle rostoucí ekonomikou a exportem ve volném trhu EU nepatří již dle světové banky do rozvíjejících se zemí světa. Stupeň vývoje společnosti ukazuje v první řadě také přístup ke správě a využití národního majetku. Prohlášení Hospodářských novin z 10. 3. 2006 o pronájmu státních lesů soukromým společností, je příkladem podivného názoru státních orgánů, ale i zarážející neinformovanosti a profesní etikety přístupu k poslednímu ucelenému národnímu bohatství.

Státní lesy – vždy a ve všech vyspělých zemích – jsou chloubou národního majetku. Nejinak i u nás především za první republiky. Sloužit u státních lesů bylo spojeno se ctí a se vztahem i úctou k minulým generacím, které pro nás připravily dříví, ze kterého každý vlastník lesa nyní žije. Les prodat, pronajmout či zpeněžit dříví nastojato představovalo hrubé porušení etického tabu a jasný důkaz neschopnosti dobře spravovat svůj majetek. V této souvislosti lze připomenout nedávno vydanou knihu prof. Opletala, který působil jako mimo jiné i jako generální ředitel státních lesů ČR.

To platí i dnes – minimálně ve všech průměrně vyspělých zemích světa – a i přes skutečnost, že mnohdy stát svoje lesy dotuje (jako např. v Polsku), aby uchoval jeho poslání, tradice a národní identitu.

Svět se vyvíjí velmi rychle a i pro evropské lesní hospodářství vznikly nové rámcové podmínky: Na jedné straně stoupající nároky na zabezpečování celospolečenských a ekologických funkcí lesa, které budou neustále narůstat, na straně druhé trvalý pokles cen dříví a stoupající provozní náklady. V 80tých letech minulého století byla tak většina hospodářsky významných státních lesů Evropy konfrontována se situací, jak zajistit trvalou udržitelnost všech základních funkcí lesa (v rovině přírodní, společenské a ekonomické) včetně jeho rostoucí prosperity pro stát a lidi pracující v lesnicko-dřevařském sektoru. Důsledkem nebyla nikdy privatizace, rozdělení státního lesa či jeho pronájem soukromým lesnickým firmám, ale legislativní přeměna původních kameralisticky spravovaných státních lesů s vysokými náklady a byrokratickým řízením na podnikatelsky orientovanou společnost s jasným posláním a strategickými cíli v plném vlastnictví a kontrole státu. Za právo hospodařit se státním majetkem platí státu přesně definovaný odvod nad rámec zákonného zdanění, za to jí náleží podnikatelská samostatnost a kontinuita.

Tak vznikly státní lesy Finska, Švédska, Rakouska a v minulém roce i Bavorska. Společným jmenovatelem jejich dynamicky se rozvíjející hospodářské prosperity je logistické řízení celého procesu produkce dříví včetně jeho prodeje, což je nezbytná podmínka úspěchu pro každého velkého vlastníka lesa

Česká republika – byť má daleko lepší produkční podmínky než výše uvedené země – nezohlednila ve své trans-

formaci lesního hospodářství 1991 ani vývojové trendy oboru a během dalších 14ti let ani zkušenosti jiných státních lesů s paralelním vývojem: Výsledkem byl krajně specifický model fungování našich státních lesů, kdy stát plánuje a klíčové tržní procesy jsou v rukou soukromých společností. Celkové vyhodnocení procesu transformace, zejména ekonomická stránka, nebylo nikdy provedeno resp. předloženo veřejnosti.

Jaký je však skutečný ekonomický potenciál našich státních lesů, když dnes soukromé společnosti nabízejí ministerstvu za pronájem takovéto částky? Jak vysoké musí být pak zisky nájemce?

Zkušenost jasně hovoří o tom, že tyto zisky rozhodně nebyly investovány v lesním hospodářství, ani státní sféře, dokonce se v drtivé většině případů nenachází ani v soukromých investicích podporujících rozvoj pracovního trhu odvětví.

LČR jsou posledním největším státním majetkem. Na trhu vysoce poptávané obnovitelné zdroje jsou předmětem obrovského zájmu mnoha podnikatelských skupin. Kdo chce dnes i v budoucnu efektivně hospodařit, musí sám řídit celý proces pohybu dříví. V zahraničí jsou to vlastní podnikatelsky orientované organizace státních lesů, u nás soukromé společnosti. Transformaci lesního hospodářství však vznikl u nás záměrně jeden nadbytečný článek procesního řetězce, přinášející organizační problémy a netransparentnost procesu výroby a ekonomiky LH. Navíc zde stát jednoznačně, bez zbytečných prodlev a především bez dalších vynaložených nákladů, které by nájemce bezesporu v krátké budoucnosti tvrdě vyžadoval, uplatní své záměry v posilování celospolečenských funkcí lesa.

Nadále experimentovat je pro stát nevýhodné. Podmínky českého lesnictví nejsou v Evropě ničím specifické. To, co státní lesy nejvíce potřebují je funkční model ověřený praxí nejlepších státních lesů Evropy. Proklamovaný pronájem LČR nebo jejich části soukromým společností však dokládá naprostou neinformovanost o reformách státních lesů lesnických velmocí v zahraničí. LČR jsou schopny ve své jedinečné velikosti, kterou nám celá vyspělá Evropa závidí, ekonomicky využít a daleko lépe investičně a strategicky zhodnotit náš výborný potenciál než lesy pronajaté soukromým firmám.

Předpokladem toho je skutečná legislativně podložená systémová reforma LČR případně spojená s úpravou právní formy, definicí strategických záměrů a se zajištěním kontinuity práce (nezávislosti na politických změnách) schopného vrcholového managementu.

Pronájem částí státního lesa soukromým společností trvalou prosperitu lesnímu hospodářství ani státu rozhodně nepřinese.

Schváleno usnesením XVI. Valné hromady České lesnické společnosti dne 21. 4. 2006

V Ústeckém kraji nejsou jenom lesy Krušných hor

Lesy České republiky, s.p. spravují v působnosti Ústeckého kraje přibližně 111,5 tis. ha lesní půdy. Krajský inspektorát má své sídlo v bezprostředním sousedství teplického lázeňského areálu, v budově bývalých Severočeských státních lesů. Budova je poplatná socialistickému pojetí funkcionalistické architektury. Po řadě dílčích úprav interiérů, které zde byly provedeny v nedávné době, působí však dnes přívětivě a moderně.

Přívětivě a mladě působí i deset pracovníků inspektorátu. Zřejmě na ně působí svým příkladem ředitel inspektorátu ing. Jan Ferkl. Jeho zájem o vše, co se týká lesů na území inspektorátu, je motivující a nakažlivý. Osobně jsem si to ověřil při rozhovoru s ním, s jeho zástupcem inženýrem Stanislavem Eiglerem a s lesním správcem LS Rumburk, inženýrem Pavlem Bikem.

Podmínky krajského inspektorátu jsou skutečně mimořádné. Vyžadují proto mimořádný zápal a výdrž. Má první otázka tedy směřovala ke stavu porostů na území, které inspektorát spravuje. Ředitel k tomu podotkl, že jeho vystoupení by bylo emotivní a přenechal slovo svému zástupci Ing. Eiglerovi, který nejprve stručně popsal členění inspektorátu.

„V rámci Krajského inspektorátu LČR Teplice hospodaří šest lesních správ a správa toků. Jedná se o krušnohorské lesní správy Klášterec a Litvínov, vnitrozemské lesní správy Žatec a Litoměřice a dále lesní správy Děčín a Rumburk. Správa toků – Oblast povodí Ohře sídlí rovněž v Teplicích.“

Ing. Eigler pak charakterizoval specifické podmínky inspektorátu a příčiny, které k nim vedly: „Od druhé poloviny devadesátých let došlo v Ústeckém kraji ke snížení znečištění ovzduší. Zejména se snížilo znečištění sloučeninami síry. V nižších polohách se stav lesa rychle zlepšuje, ale ve vyšších polohách stále ovlivňují kvalitu půdy kyselá depozice. Dochází k úbytku živin, hlavně hořčíku a draslíku. Inspektorát a správy se tomu snaží čelit především vápněním a hnojením (v souladu s usnesením vlády ČR č. 22/2004).

Grantová služba LČR také vyslala komplexní výzkumný projekt pro oblast Krušných hor, kde bude podrobně vyhodnocen současný stav a předpoklad vývoje prostředí. Spolu s tím budou navržena vědecky podložená opatření k řešení této tíživé situace. Výsledky výzkumu budou známy v roce 2007.“

Ing. Eigler přitom zdůraznil, že limitujícím faktorem úspěchu lesnického hospodaření v této oblasti zůstávají neúnosně vysoké stavy zvěře, především jelení. Také je třeba si uvědomit, že se jedná o celkovou plochu 35 000 ha lesa, Lesy České republiky z toho spravují přibližně 24 000 ha. Na těchto plochách byly založeny porosty náhradních dřevin, které však jsou dnes již na hranici své životnosti.

„Dnes je nutné přistoupit k obnově těchto náhradních porostů. Proto se od roku 1995 postupně přechází na obnovu lesa původními dřevinami – smrkem ztepilým, bukem lesním, javorem klenem ad. To je však finančně velmi nákladné. Proto vedení podniku rozhodlo v roce 2005 o vytvoření rozpočtové rezervy ve výši 292 mil. Kč. Tyto prostředky jsou účelově vázány na provádění přeměn porostů náhradních dřevin na Krušných horách nad rámec běžného rozsahu pěstební činnosti v letech 2006 – 2012. Předpokládáme přeměnu přibližně 1300 ha lesa.“ To již hovořil ředitel krajského inspektorátu, kterému leží na srdci

obzvláště náprava starých škod a obnova porostů, která by umožnila postupný návrat k původnímu složení a kvalitě porostů.

„Kromě oblasti Krušných hor, kde máme dvě lesní správy (Klášterec nad Ohří a Litvínov) hospodaříme i v příznivějších podmínkách lesních správ Rumburk, Děčín, z větší části Žatec a Litoměřice. Podporujeme vytváření smíšených druhově rozmanitých porostů s využitím místního reprodukčního materiálu. Preferujeme obnovu lesa pod porostem s vyu-

žitím náseků a snažíme se omezit vznik rozsáhlejších holin. Podporujeme meliorační dřeviny při výchově a obnově porostů a prosazujeme technologie, které by co nejméně poškozovaly lesní porosty, půdu a lesní dopravní síť.

Krajský inspektorát LČR Teplice je při svém hospodaření ztrátový. Máme lesní správy, které jsou schopny vytvářet kladné hospodářské výsledky, ale zároveň máme lesní správy a oblasti, kde není reálné dosažení kladných čísel v době finančně náročné přeměny porostů náhradních dřevin. S platností nových LHP došlo k navýšení těžeb dříví na úroveň větší než 300 tis. m³, především na LS Rumburk a Děčín. Obchod se dřívím, který jsme nastartovali v minulém roce, přináší našim správám lepší ekonomické podmínky a spolu s nimi i lepší výsledky,“ doplnil ing. Ferkl informaci o činnosti správy o pohled z příjemnější a ekonomicky efektivnější stránky.

Následně k ní ještě připojil krátkou charakteristiku jednotlivých lesních správ:

**Krajský inspektorát
Teplice**

Cínovec – smrk pichlavý poškozený sněhem

>> LS Žatec

Výměra lesní půdy činí 13 973 ha.

Katastrální výměra 104 000 ha.

Výměra pozemků pro OLH je 1 570 ha.

Počet revírů 9.

Převládá SM, BO, BK, DB.

Zastoupení cílových HS: 43: 31 %; 23: 22 %; 45: 14 %; dále např. 13, 19, 25.

Zastoupené lesní oblasti: Rakovnicko-kladenská pahorkatina, Mostecká a Žatecká pánev, Doupovské hory, České středohoří a Polabí.

Těžba v roce 2005 dosáhla 54 114 m³.

Lesní správa Žatec je v současné době tvořena jedním lesním hospodářským celkem – LHC Žatec. Převážná většina území LHC Žatec (75 %) se rozkládá na okrese Louny. Svým územím zasahuje lesní správa do pěti PLO s rozdílnou lesnatostí, průměrná je 21 % (PLO Rakovnicko-kladenská pahorkatina 38 % lesnatosti). Vzhledem k veliké katastrální rozloze zasahuje LS do 5 okresů a několika krajů. Rakovnicko-kladenská pahorkatina zaujímá podstatnou část rozmanitých poměrů LS Žatec v rozmezí nadmořské výšky 240–600 m. Jedná se o pozemky s rozmanitým geologickým podložím od křídové tabule s opukou až po bohaté jílovité půdy, tzv. červenky. Po stránce klimatické představuje tato oblast jednu z nejsušších oblastí republiky (úhrn srážek pod 450 mm). Lesní správa územně spadá do 1. až 4. LVS a lesy hospodářské zde zaujímají 93 % rozlohy.

Významnou úlohu plní tyto lesy po stránce mimoprodukční, kdy má každý i drobný les při nízké lesnatosti svůj zásadní význam. Byly zde vyhlášeny přírodní parky (Džbán, Horní Střela, Jesenicko, Doupovská pahorkatina) a další přírodní rezervace a památky.

Vzhledem k podmínkám hospodaření je zde lesnická činnost velice rozmanitá a pestrá.

LS Děčín

Výměra lesní půdy činí 21 859 ha.

Katastrální výměra je 74 200 ha.

Výměra pozemků pro OLH 491 ha.

Počet revírů 12.

Převládá SM, BK, BO.

Zastoupení cílových HS: 53: 30 %; 45: 15%; 13: 12 %, dále např. 43, 55, 51, 25, 01, 41.

Zastoupené lesní oblasti: Lužická pískovcová vrchovina, Krušné hory, České středohoří, Podkrušnohorské pánev.

Vrch Tří pánů – ohryz kůry jeřábů

Pramenáč – podsadba smrku pichlavého

Těžba v roce 2005 dosáhla 50 367 m³.

Od roku 2006 vzroste těžba na úroveň 90 000 m³.

Současné hranice Lesní správy Děčín jsou platné od 1. 1. 2001. Lesní správa je tvořena LHC Telnice (příčleněno z LS Litvínov) a LHC Děčín (sloučené LS Děčín a LS Sněžník k 1. 1. 1997). Správa územně navazuje na Národní park České Švýcarsko. Pro LHC Telnice je charakteristická problematika imisního zatížení z minulých let, typická právě pro Krušné hory. Na území zasahují čtyři přírodní lesní oblasti. Roční teploty, srážkové poměry a zastoupení hornin a půd jsou tedy značně rozdílné. Nachází se zde nejnížší místo v České republice (117 m. n. m.) a naopak vrcholy jako Cinovec (863 m. n. m.).

Průměrná lesnatost činí 30 %, 52 % lesů je v kategorii lesy hospodářské a 38 % lesů patří do lesů zvláštního určení.

Na území LS Děčín zasahují dvě CHKO – Labské pískovce a České středohoří. Z maloplošných chráněných území je zde řada přírodních rezervací a unikátních krajinných prvků. Oblast lesní správy je turisticky velice vyhledávána. Ve spolupráci s dalšími partnery zde byly uvedeny do provozu cyklostezky. Rovněž byly vytipovány turisticky exponované lokality. Lesní správa pro ně využívá finanční prostředky z Programu 2000 na obnovu studánek, zhotovení odpočívadel, rozcestníků apod.

LS Litoměřice

Výměra lesní půdy činí 16 927 ha.

Katastrální výměra je 167 000 ha.

Výměra pozemků pro OLH 4536 ha.

Počet revírů 14.

Převládá DB, SM, BO, BR.

Zastoupení cílových HS: 25: 44 %; 45: 13 %; 23: 12 %; 21: 9 %, dále např. 01, 13, 19, 29, 41.

Zastoupené lesní oblasti: České středohoří, Podkrušnohorská pánev, Polabí, Severočeská pískovcová plošina.

Těžba v roce 2005 dosáhla 39 747 m³.

Lesní správu Litoměřice tvoří LHC Lovosice a Litoměřice a LHP končí platnost rokem 2006. V současné době se zřizuje nový LHP, už pouze na jednom lesním hospodářském celku – LHC Litoměřice. Během uplynulých deseti let došlo v rámci lesní správy k postupným změnám ve vlastnictví lesa. Z původní výměry 21 600 ha lesní půdy bylo postupně vydáno přibližně 5 000 ha lesa. Restituční nároky uplatnila

kromě drobných vlastníků především města v regionu. Restituční proces je v současné době téměř ukončen a další vlastnické změny se očekávají pouze v omezené míře. Vzhledem ke značné katastrální rozloze území lesní správy zasahuje i do sousedních krajů v rámci čtyř přírodních lesních oblastí. Hospodaření na lesní správě je dlouhodobě ovlivňováno zejména buňem, suchem a částečně působením imisí.

Nejnižší poloha lesní správy je u Labe v nadmořské výšce 129 m. n. m. a nejvyšší je vrchol Milešovky 837 m. n. m. Roční průměrná teplota vzduchu se pohybuje kolem 7 °C a roční průměrný úhrn srážek se pohybuje mezi 460 až 620 mm. Na území lesní správy zaujímá Chráněná krajinná oblast České středohoří plochu 9 200 ha, dále je zde řada přírodních rezervací a národních kulturních památek. Celá oblast je turisticky velmi vyhledávaná.

LS Rumburk

Výměra lesní půdy činí 18 127 ha.

Katastrální výměra je 44 800 ha.

Výměra pozemků pro OLH 500 ha.

Počet revírů 10.

Převládá SM, BK, MD, BO.

Zastoupení cílových HS: 53: 21 %; 43: 16 %; 55: 15 %, dále např. 57, 45.

Zastoupené lesní oblasti: Lužická pískovcová vrchovina, Lužická pahorkatina

Těžba v roce 2005 dosáhla 50 367 m³.

Od roku 2006 vzroste těžba na úroveň 90 000 m³.

LS Klášterec

Výměra lesní půdy činí 18 300 ha.

Katastrální výměra je 53 800 ha.

Výměra pozemků pro OLH 445 ha.

Počet revírů 10.

Převládá SM, BK, náhradní dřeviny mají zastoupení 38 %.

Zastoupení cílových HS: 73: 17 %; 79: 11 %; 53: 4 % a další např. 57, 77.

Zastoupené lesní oblasti: Krušné hory (94 % výměry), Doupovské hory, Podkrušnohorské pánve.

Těžba v roce 2005 dosáhla 30 000 m³.

Převážná část lesů LČR LHC Klášterec nad Ohří (cca 65 %) se nachází na náhorní zvlněné planině s dominantou Klínovce 1 244 m. n. m., nejvyšší bod lesní správy je v nadmořské výšce 210 m. Převahu v této části mají porosty náhradních dřevin v 1. až 3. věkovém stupni. Jižní část tvoří svahy se zařízlými táhlými údolími, s přirozenější druhovou skladbou a s normálnější zastoupením věkových tříd. V náhorní oblasti ztěžují hospodaření zejména velké roční úkoly v zalesnění (cca 255 ha), mrazové lokality a tlak jelení zvěře. Nejrozšířenějším půdním typem je kryptopodzol. Velmi často jsou tyto půdy technologicky degradované především buldozerovou přípravou půdy v minulosti. Předpokladem obnovení úrodnosti těchto půd je znovuvytvoření svrchních humusových horizontů (rozhrnutí valů, hnojení, vápnění apod.)

Celá lesní správa je velmi bohatá na vodní nádrže, rybníky i vodoteče a větší či menší rašeliniště. Z vodních nádrží můžeme uvést nádrž Přísečnice, Křimovskou nádrž, Nádrž Kamenička či Nechranickou přehradu. Rybníky jsou zejména v oblasti kolem Výsluní, Hory sv. Šebestiána a mezi Jirkovem a Chomutovem se známým Kamencovým jezerem.

Na území LS se rovněž nachází dvě národní přírodní památky Ciboušov a Douháček, dvě přírodní rezervace a sedm přírodních památek. V návrhu je vyhlášení přírodní rezervace Novoveské rašeliniště.

Vylejšov – val připravený na rozhrnutí

Dlouhá louka – podsadba rozpadající se břízy

Radní rybník – retenční nádrž

Vylejšov – zalesnění zemědělské půdy

>> LS Litvínov

Výměra lesní půdy činí 22 825 ha.

Katastrální výměra je 65 500 ha.

Výměra pozemků pro OLH 267 ha.

Počet revírů 13.

Převládá SM, BR, SMp, BK, MD.

Zastoupení cílových HS: 73: 35 %; 55: 16 %; 79: 12 %;

53: 11 % a další, např. 51, 23, 45.

Zastoupené lesní oblasti: Krušné hory (91 %), Podkrušnohorské pánve, České středohoří.

Těžba v roce 2005 dosáhla 30 014 m³.

Převážnou část lesní správy zahrnuje úbočí Krušných hor a náhorní plošina. V podhůří Krušných hor zasahuje do Podkrušnohorské pánve, kde zaujímá drobné lesní části a rekultivované plochy po důlní činnosti. Lesy LS Litvínov jsou zařazeny do dvou lesních hospodářských celků – v západní části LHC Červený Hrádek, který navazuje na lesní majetky okolních měst, a LHC Litvínov na východě. Dnešní lesní správa vznikla sloučením LS Červený Hrádek a Litvínov v roce 2001.

Lesy LS se rozkládají od nadmořské výšky 200 m. n. m. (u Ohře) až po 956 m. n. m. (vrch Loučná). Geologický podklad je tvořen převážně červenými a šedými rulami a svory. Roční úhrn srážek se pohybuje mezi 430 – 980 mm podle lokality. Průměrná délka vegetační doby se pohybuje v úrovni 120 dnů.

K charakteristice litvínovské a klášterecké lesní správy připojil ing. Ferkl ještě jednu závažnou informaci: „Problémem jsou vysoké stavy jelení zvěře, která působí značné škody na lesních kulturách. V porostech náhradních dřevin, které byly založeny na imisních plochách, je zastoupen smrk pichlavý (28 %), modřín (25 %), bříza (38 %), olše a jeřáb (9 %). S ohledem na zdravotní stav těchto porostů dochází k jejich postupné rekonstrukci. Snižování škod zvěří je jedním z rozhodujících faktorů. Je nezbytné.

Pro předchozí generaci krušnohorských lesníků byla charakteristická pozornost, kterou věnovali vysoké zvěři. Péče o zvěř pro ně byla motivací při jejich práci, pomáhala jim překonávat obtíže, které přinášel tehdejší systém. Naším úkolem je obnovit potřebnou rovnováhu. Máme-li mít

v lesích zvěř, musíme mít lesy. Stávající porosty náhradních dřevin jsou pouze nezbytným prvním krokem. Díky nim již nejsou Krušné hory umírající či odlesněné. Naším úkolem je pokročit dál. Vrátit zpět původní dřeviny a postupně obnovit zdejší původní porosty. Bez snižování škod působených vysokou zvěří není tento krok možný. K tomu přispěje i síť přezimovacích obůrek, jejichž výstavbu jsme započali v loňském roce. Ve třech dokončených na LS Litvínov a Klášterec přezimovalo již přes sto kusů jelení zvěře.“

Závěrem ředitel inspektorátu připomněl, že oblast lesní správy má také značný vodohospodářský význam a je proto zahrnuta do chráněných oblastí přirozené akumulace vod. V jejím obvodu se vyskytují nádrže na pitnou vodu, které zásobují podkrušnohorské obce. Významné jsou i zdejší zdroje podzemních vod.

Přírodní prostředí LS Litvínov je také cenné z hlediska ochrany přírody. Za zmínku stojí dvě ptačí oblasti. Předmětem ochrany na jejich území je mimořádně cenná populace tetřívka.

Vlastní honitby KI Teplice

LS	Celkem	režie	ha
Žatec	13	1	9 241
Klášterec n. O.	13	1	20 805
Litvínov	19	2	22 490
Litoměřice	10	2	8 954
Děčín	17	2	22 788
Rumburk	17	2	21 221
Celkem	89	10	105 499

Závěrem našeho rozhovoru se ing. Ferkl zmínil o výstavbě potřebných retenčních nádrží (rybníků). Za dobu existence Lesů České republiky jich bylo v rámci inspektorátu vybudováno nebo obnoveno 17. Celkové náklady na jejich výstavbu dosáhly 50 mil. Kč a byly z větší části kryty dotacemi Ministerstva zemědělství. ■

Jan Brandejs
Ředitelství LČR

Mackovská křížovatka – třicetiletý porost smrku pichlavého

Musíme snížit stavy zvěře v lesích

Rozhovor se ředitelem Krajského inspektorátu v Teplicích

Ředitelem krajského inspektorátu je ing. Jan Ferkl. Patří mezi ředitele mladé, věkem i služebně. Funkci ředitele krajského inspektorátu zastává dva roky. Předtím působil na LZ Dobříš nejprve jako technik, později jako vedoucí polesí. Zná proto problematiku lesního hospodaření z obou stran, v podmínkách pro lesáka téměř optimálních i v podmínkách nesmírně složitých a obtížných.

Za dva roky působení v severních Čechách se z něho stal opravdový „ochránce práv“ krušnohorských lesů. Podmínky, ve kterých rostou, mu často nedávají spát. Nesmírně sympatická je jeho snaha o jejich postupné zlepšování a zkvalitňování. Se svými spolupracovníky na inspektorátu a především na správách se snaží využít každé možnosti, která prospěje jejich obnově. Pomoci by měly např. výsledky komplexního výzkumného projektu připraveného pro oblast Krušných hor. Při jeho realizaci bude podrobně vyhodnocen současný stav i předpoklady dalšího vývoje prostředí. Spolu s tím budou navržena vědecky podložená opatření k řešení této tíživé situace. Ing. Ferkl připomíná: „Rekonstrukce porostů přijde na pořádné peníze. Vynaloží se na ni každoročně 150 mil. Kč.“

Pro ilustraci krušnohorských poměrů jmenuje např. trvalé problémy s kyselou depozicí ve vyšších polohách a s devastujícími zásahy, které ji měly kdysi řešit. Vysvětluje: „Na plochy byly v minulosti vysílány buldozery, které kyselou svrch-

Ředitel KI Teplice – Ing. Jan Ferkl

ni zeminu tzv. odstranily. V praxi to znamenalo, že ji shrnuly a vytvořily dlouhé pásy vysokých valů. V důsledku těchto počínů nelze porosty obnovit ani na srovnané mrtvé ploše, ani na uměle vytvořených valech. Zeminu je třeba opět rozhrnout, upravit její Ph a zásoby živin a poté zalesnit.“ Práce je to obrovská, mravenčí. Navíc se vše děje v podmínkách, kdy stavy vysoké zvěře mnohonásobně převyšují normál. Ing. Ferkl uvádí příklad: „Na LS Klášterec je normovaný stav 176 ks vysoké, loňský odstřel dosáhl 1 240 ks a letos se plánuje odstřel 1 500 ks. Obnovované porosty jsou ničeny opakovaným každoročním okusem. Přírůstky jsou v průměru několikacentimetrové, pouze tam, kde zvěř okus vynechá, dosahují normálního dvaceti až třiceticentimetrového přírůstu. Podobné je to i na náhradních porostech jeřábu. V řadě míst se téměř nenajde každoročně neoloupaný kmínek. Jeřáb sice obvykle přežije, jeho stav je však více než zubožený. Situace se každoročně opakuje. Zvěř porosty ničí a brání jejich normálnímu vývoji. Vytváří se tak klasický začarovaný kruh.“

Ředitel zdůrazňuje, že: „Cesta z něho vede pouze přes snižování stavů zvěře a návrat normálních poměrů. Zájmy nájemců honitbě i lásku lesníků je třeba usměrnit a sladit s potřebou pěstování lesa i ekonomikou hospodaření. Zdejší porosty by měly plnit veškeré funkce lesa. Myslivost by měla být součástí lesního hospodaření, ne jeho dominantou.“ ■

Jan Brandejs
Ředitelství LCR

Nové město – zmlazení buku

Sídlo, adresa, kontaktní údaje:

Lesy České republiky, s.p.
KI Teplice

Dr. Vrbenského 2874/1
415 01 Teplice
e-mail: oi33@lesycr.cz
tel: 417 538 708
fax: 542 513 214

Výchova k odolnosti proti sněhu

Na sníh bohatá zima 2005/2006 lesníkům opět ukázala, jak nebezpečným škodlivým činitelem může být sníh v lesích. Z abiotických ohrožení lesa je rozsahem škod po větru druhým v řadě. Proto je oprávněná otázka, proč k tak rozsáhlým škodám sněhem dochází, a co je vůbec možné proti tomu konat.

Škody sněhem se jako problém objevují již v první polovině 19. století, ačkoliv samozřejmě existovaly i dříve. Dost již o nich dnes víme z rozsáhlého výzkumu a z mnoha praktických zkušeností několika generací lesníků, bohužel jen v pasečných lesích věkových tříd. „Velký rozsah sněhových kalamit... ukazuje, že hospodářský tvar vysokokmenného lesa s rozsáhlými stejnověkými a stejnorodými porosty je abiotickými škodlivými činiteli velmi ohrožován. Tento vysoký podíl škod souvisí se všeobecným zavedením holosečného hospodářství. Proto mnozí lesníci doporučují návrat k lesům smíšeným a nestejnověkým, popřípadě k podrostitému hospodářství a k obnovám porostů s dostatečně dlouhou zmlazovací dobou. Škody sněhem v porostech těchto složitějších hospodářských tvarů budou více rozptýleny, a proto se následky sněhových polomů rychleji a lépe zacelí,“ čteme u autorů VICENA, PÁŘEZ, KONOPKA (1979). V tomto článku se nejdříve zmíním o reakcích pralesů a výběrných lesů na působení sněhu, abychom odtud mohli případně něco převzít do hospodářských lesů.

Sníh v pralesích

V kapitole Velké katastrofické osvobození píše REININGER (1992): „Ve střední Evropě jsou katastrofické události v pralesích výjimkou. K jedné takové došlo v pralese Perucica. Požár tam zničil plochu 4 ha. Její obnova začala sukcesí. Pod ochranou přípravného lesa, břízy, jívky, lísky aj. nalétal smrk a jedle, které přípravný porost brzy prorůstají. Tyto porosty se pak většinou vyvíjejí jednovrstevně. Obvykle jsou také brzy prolámány sněhem. Tím příroda připravuje růstový prostor pro ostatní porostní složky nebo pro vznik druhé vrstvy z předchozího zmlazení. Také odolnost dolní vrstvy, chráněné proti sněhu střední a horní vrstvou, je posílena jejím příznivě se vyvíjejícím štíhlostním poměrem hodnoty cca 50–60.“

U strukturální analýzy šesti českých pralesů uvádí REININGER (2000) mj. to, že atmosférické vlivy jsou v pralesích podřadné; efektivní podíl větrných a sněhových zlomů nebyl uveden, jelikož neměl význam; převládá endogenní rozpad přirozeným stárnutím.

Práce v kalamitě

O pralesové rezervaci Babia Gora uvádí KORPEL (1995): „Fyzické žití a odumírání probíhá u smrku většinou na pní. K zemi stromy padají teprve při pokračujícím rozkladu.“ O vlivech sněhu žádná zmínka.

Při studiu pralesní struktury zdůrazňoval SMEJKAL (1995) větu: Les, který nemá nepřátel. Vyjadřuje jí, že prales existuje s vysokou nedotčeností vnějšími vlivy, bez viditelného výskytu škůdců; o sněhu se také nezmiňuje. Prales za to vděčí různověkosti a členité porostní struktuře. Při vichřicích obvyklé intenzity s periodicitou 3 až 10 let opakovaně zjišťujeme, že vichřice, které působí v běžném hospodářském lese katastrofální plošné poškození, vyloží v sousedním přírodním lese jen jednotlivé stromy nebo skupiny. To proto, že pro mechanickou stabilitu porostu proti větru, sněhu a námraze má rozhodující význam jednotlivý až skupinový výskyt vitálních stromů horní vrstvy s hlubokými korunami. Tím se vyznačují právě přírodní lesy. Příkladem odolnosti proti větru a sněhu je pro hospodářský smrkový a borový les jak severská jehličnatá tajga, tak její středoevropská analogie – horská smrčina: v obou případech převládá trvale rozvolněná struktura s volným stupňovitým zápojem s dlouhodobou pozvolnou obnovou. A právě to je nutné v kritických oblastech i v nižších polohách střední Evropy napodobovat.

Sníh ve výběrných lesích

O vysoké odolnosti výběrných lesů, včetně smrkových, proti větru existuje mnoho pozitivních zmínek. O destruktivních účincích sněhu nejsou většinou žádné informace. Ve výběrném lese vzniká příznivý stupeň štíhlostního poměru stromů střední vrstvy (pod hodnotu 100 až 80), důsledkem je vysoká stabilita proti větru i sněhu. Takový stav je podmíněn citlivým prováděním výběrné těžby. Meziúrovňové stromy pak vrůstají do horní vrstvy a mnohé ze stromů horní vrstvy mají vzhled solitérů, proti větru a sněhu vysoce odolných (KORPEL-SANIGA, 1993). Všeobecně se o výběrných lesích uvádí, že jejich vertikální struktury řeší stabilizační problémy vysoce účinně. To se projevuje např. i jedním velmi zajímavým jevem: jak známo, při hodnotách poměru h/d nad 80 poškození stromů v důsledku zhoršujícího se štíhlostního poměru rychle vzrůstá a kulminuje při h/d 110, ale poté opět může klesat, a to tak, že i stromy s h/d 140 s maximálním ohrožením sněhem jeho zatížením vydrží, dokonce přežijí ve větším počtu než odolné stromy s h/d 60 a 70. Vysvětlení poskytuje „efekt podřízenosti“ (Unterstelleneffekt), který umožňuje přežít stromům nižších stromových tříd s vysokým poměrem h/d tím, že při nebezpečí sněhového polomu je chrání úrovňové stromy. Tomuto efektu lze přiznat snad vůbec největší stabilizační vliv.

Opatření ke zlepšení stabilizace lesa proti škodám sněhem

Jde jednak o okamžitý program stabilizačních náprav, jednak o dlouhodobě působící opatření. Opatření s okamžitým účinkem se týkají zpravidla stejnověkových, jednovrstevných a dosud převážně i hustých, sněhem nejvíce ohrožených smrčin a bořin. Sníh totiž ohrožuje především husté a přehoustlé porosty, tzn. porosty nedostatečně prořezávané a probírané, a to zvláště na vodou ovlivněných stanovištích. Odolnost pasečných porostů jak proti větru, tak proti sněhu se opírá o dávno osvědčené výchovné zásady. Tj. o péči o koruny, aby se bránilo jejich zkracování a podporovalo správné postavení

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

větvi vůči kmenu (vodorovně až šikmo dolů) a o rozvolňování porostního zápoje pro zvýšení tloušťkového přírůstu, podporujícího zlepšení štíhlostního poměru jako nejúčinnějšího ukazatele pro zlepšení odolnosti proti zlomu a pro zakotvení stromu v půdě.

O vlivu dlouhé koruny stromu pro příznivé utváření jeho stability informoval již HEGER (1943). Dvacetiletou pěstební péčí v osmdesátiletých porostech lze očekávat prodloužení korun z počátečních 25 % na 36 % výšky stromu ve věku 100 let. Šedesátileté porosty mohou během 20 let prodloužit koruny z počátečních 25 % na 42 % a čtyřicetileté porosty z 25 % na 57 %. Výsledky výzkumu potvrzují, že čím kratší je koruna, tím vyšší je poměr h/d a tedy tím vyšší náchylnost ke zlomení.

Příznivého štíhlostního koeficientu z hlediska odolnosti vůči poškození sněhem – u smrku pod 80 – lze ve smrkových porostech dosahovat buď již řídkým založením nepřesahujícím výchozí počet sazenic 2500 (3000) ks/ha, nebo radikální redukcí počtu stromů ve velmi mladém věku, ještě před dosažením plného zápoje v mlazinách při výšce porostu do 4–5 m, a to na počet okolo 2000 ks/ha. Při počtech jedinců v mlazinách, dnes zpravidla okolo 4000 ks/ha, to znamená odstranění skoro každého druhého stromu, resp. v jistých menších roze-
stupech zůstávají v řadě smrků dva vedle sebe (jako možný základ velmi odolných tzv. blíženců). Jen takto skutečně radikálním zásahem se může udržet volný zápoj až do fáze probírek a štíhlostní koeficient zachovat pod hodnotou 80. Je vysloveně chybné odkládat velmi silnou ranou seč až do první probírky, kdy je zpravidla štíhlostní koeficient již nad hodnotou 100. Ačkoliv potřebnost takto velmi silných raných sečí v mladých smrčinách je již >>

>> dlouho známá, stále se v praxi málo využívá, a to i v oblastech s běžným výskytem mokrého sněhu. To má za důsledek zbytečné škody v mnoha smrčínách.

Vývoj smrčín, počínaje odrůstajícími kulturami, by měl směřovat k co největší výškové a tloušťkové diferenciaci stromů, k porostní členitosti. Ta je jedním z nejdůležitějších faktorů jejich ekologické stability, zahrnující i odolnost proti sněhu. Žádným výchovným zásahem se nemají odstraňovat jen slabé a krátké podúrovňové stromy, ale jejich přiměřenou kvalitní část je třeba nechávat dále růst. Je sice pravda, že při úrovňové výchově bývá zpravidla část podúrovňových stromů sněhem polámána, ale to v podstatě nevádí; jde totiž o přirozený vylučovací proces přírodním výběrem těch nejméně adaptabilních jedinců, které měly být výchovou již odstraněny.

Vedle výškové a tloušťkové diferenciacie je vhodné usilovat i o nepravidelnost zápoje podle zásad „skupinové probírky“. Bylo totiž vypořádováno, že v malé hustší skupině o několika jedincích (5–10) s neporušeným zápojem, ale po obvodu zcela uvolněné, si jednotlivé stromy zachovávají větší odolnost proti sněhu. Tomu lze napomoci např. takto: na porostní ploše se vyhledá několik „příbuzenských shluků“ v počtu cca 10–15 na 1 ha (třeba se obepnou plastovou páskou); je vhodné, aby v nich neměl zastoupení žádný nekvalitní strom, podúrovňoví jedinci tam nevádí. Tyto hloučky se jako celek po obvodu zcela uvolní. Tzv. „blíženci“, tj. těsně vedle sebe rostoucí 2–3 pěkné smrky se vyhledají v rozestupech 10–15 m a také se po obvodu zcela uvolní. Samozřejmě se v každé smrčíně zcela uvolňují vtroušené životaschopné cílové listnáče, byť méně kvalitní, aby měly naději

vrůstat se smrkem do úrovně, a několik pěkných vtroušených předrůstavých bříz na 1 ha.

Rovněž borové porosty se v oblastech ohrožených mokřím sněhem pěstují, počínaje mlazinami, ve volnějším zápoji, ačkoliv nikoliv tak volně jako u smrku. Zejména se podporují jedinci se symetrickými korunami a především se odstraňují nežádoucí obrostlíci a předrostlíci.

Opatření s perspektivními účinky na stabilitu smrčín v budoucnosti

Tato opatření mají rozhodovat o zásadním zvýšení odolnosti našich lesů především až v další generaci. Poznatky z přírodních a výběrných lesů zcela jednoznačně ukazují, že pro ekologickou a mechanickou stabilitu, včetně odolnosti stromů proti poškozování sněhem, je rozhodující vnitřní porostní výstavba spolu s víceméně většími skupinami přimíšených dřevin v dřevině základní. Výškově i tloušťkově diferencovaná struktura porostu umožní větší části sněhu dobře propadat přerušovanou a vlnitou porostní klenbou.

Vysoká statická odolnost různorodě uspořádaného lesa vyplývá z toho, že každá růstová fáze stromů se vyznačuje odolností proti jinému druhu ohrožení. Mladé růstové fáze jsou labilní vůči sněhu, starší fáze vůči větru atd.; proti sněhu jsou však mladší a nižší stromy více či méně chráněné vrstvou střední a horní. Z toho plyne první zásada ochrany proti sněhu v přirozeně se obnovujících porostech: zajistit vznik různověkého prostorově diferencovaného lesa dlouhou obnovní dobou a postupnou maloplošnou clonnou či výběrnou obnovou, s udržením

Větr a sníh nejvíce škodí v přeštíhlených, stejnověkových porostech

dlouhotrvající clony mateřského porostu proměnlivého stupně zakmenění asi 0,4–0,6 nad podrostem, nejlépe do doby, než dojde k jeho výraznému spontánnímu proředění a výškové diferenciaci (skutečně jen s ojedinělou pomocí umělého výběru nějak vadných jedinců). Zbytek intenzivního proředění se dokončí ihned po dotěžení mateřského porostu a poté se probírkami nadále udržuje řidší zakmenění víceméně nepravidelného stupně 0,7–0,9. Cílem je zachovat střídání „velkých“ a „malých“ stromků (hloučků, skupin) a přírodnímu výběru dát dlouhou příležitost vybrat a zachovat co nejlépe adaptované jedince.

V uměle založených smrkových a borových monokulturách ve fázích odrůstajících nárostů a mlazin nemáme po ruce žádná jiná opatření k posílení jejich odolnosti proti sněhu, než ta uvedená v předchozí kapitole. To znamená u smrku ranou radikální redukci počtu jedinců a záchranu všech zmlazených vtroušených listnáčů a modřinu, u borovice včasné odstranění všech obrostlíků a stejnou podporu vtroušených listnáčů a modřinu. Umělé dodatečné vnášení buku a jiných cílových listnáčů většinou již nebývá proti sněhu funkční, protože tyto dřeviny poté málokdy dospějí až do porostní úrovně. Ale rozhodně je možné z jiných důvodů. V oblastech asi do 6. LVS je nicméně vhodné vnášet do mezer ve smrkových a borových kulturách jednotlivý modřín (příp. i v hloučkách) v dobré víře, že přece jen doroste do porostní úrovně a proti sněhu se ještě funkčně uplatní.

V oblastech zvláště postižovaných mokrým sněhem neplatí obecně, že každé smíšení zvyšuje odolnost proti sněhu. Smíšené porosty smrku a jedle, smrku, jedle a borovice, příp. smrku a borovice jsou sněhem poškozovány 2–3x více než stejnověké a stejnorodé smrčiny. Naopak příměs buku nebo jiného cílového listnáče v zastoupení aspoň 30–40 %, výslovně však v porostní úrovni a je-li v hranicích svého optima, je proti sněhu dobře účinná (VICENA–PÁŘEZ–KONOPKA, 1979). Buk v podúrovni je pro ochranu lesa proti sněhu bezvýznamný, stejně jako jeho přimíšení jen ve větších skupinách. Z toho plyne druhá zásada ochrany proti sněhu: zajistit ve smrkových zmlazeních a kulturách příměs buku, resp. jiného vhodného cílového listnáče (javoru, jasanu, jilmu, lípy). Zajistit však těmto dřevinám ve smrkovém porostu úrovněvé postavení do počátku jeho ohrožení sněhem bývá často problém. Když jim stanoviště vyhovuje jen trochu hůře než smrku, nebo jsou-li kultivovány současně s jeho obnovou, skončí zpravidla v podúrovni. Proto je vhodné zajistit buku vyšší předpoklad cílového úrovněvého postavení jeho časově předstížnou kultivací ještě ve starém porostu, a to podsadbami asi 10–20 let před obnovou hlavního jehličnanu (sm, bo), tak, aby byl současně zajištěn jeho plošný rozptyl (vtroušení), např. minihloučky po 3–5 sazenicích ve sponu 0,5–1 m s rozestupy 5–7 m.

Dostatečný počet odolných úrovněvých a vhodně formovaných stromů základní dřeviny (sm, bo) lze propěstovat včasným výběrem odpovídajícího počtu C1-stromů (u smrku 250–300, u borovice 150–200 ks/ha) a jejich úplným uvolněním 1–2 zásahy. Přitom se ponechávají zdraví, životaschopní podúrovněví jedinci jako výchovný podružný porost k čištění úrovněvých stromů odspodu, ale i jako stromová rezerva pro náhradu zničených úrovněvých stromů. Silným uvolněním C-stromů rostoucích v rozestupech 5–7 m se nejen podpoří příznivý vývoj jejich korun, ale v poměrně malých vzdálenostech od sebe se i natolik přeruší souvislý zápoj, že jim může sníh snadno propadat. V důsledku toho nevzniká na korunové klenbě souvislá sněhová vrstva

Ilustrační foto Ing. Jaroslav Karas

jako podložka pro další ukládání sněhu do enormní ničivé zátěže. Pěstování C-stromů lze proto považovat za třetí zásadu v ochraně proti sněhu ve zvláště ohrožených oblastech. Pokud totiž vůbec lze zajistit současně i vhodné, co nejvíce vodorovné, resp. šikmo dolů směřující postavení větví na kmenech silných, odolných stromů v jinak zpravidla spíše hustém než řídkém zápoji, pak to je možné snad nejlépe právě pomocí silně uvolněných C-stromů jako stromové elity, relativně vynikající i svou individuální odolností proti větru i sněhu.

Závěr

Nápadnost odolnostních rozdílů mezi lesem pěstovaným pasečnými a podrostními (clonnými a výběrnými) postupy je tak velká, že zvláště v oblastech ohrožených mokrým sněhem by se těm podrostním měla dávat zcela zásadní přednost a holosečné i násečné postupy by se měly na co největší ploše systematicky omezovat. Obhospodařovat sněhem ohrožené porosty takovým způsobem, aby všeobecně směřovaly přinejmenším k dvouvrstevné porostní výstavbě, nejlépe však přímo k vysoce členité struktuře výběrného typu. Rozsah kalamitního poškození českých lesů (nejen sněhem) je ve značné míře v rukou lesního hospodáře. ■

Milan Košulič st.

Návštěva výzkumných povodí na severní Moravě – 1. díl

Les a voda patří nerozlučně k sobě. Příznivý vliv lesa na jakost vody a na vodní režim celé krajiny je nesporný. To je dávno známo nejen odborné lesnické veřejnosti, ale uvědomuje si to stále více i řada laiků. Vztah lesa a vody má však i řadu jiných souvislostí a mnohdy dosud málo známých skutečností. Teprve jejich dlouhodobé sledování a detailní rozbory mohou přispět k serióznímu poznávání vzájemných vazeb. Tomuto účelu slouží řada různých výzkumných objektů. K nim patří i dlouhodobě sledovaná povodí Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště – Strnady. Tři nejznámější povodí, ležící na území tří organizačních jednotek LČR, bychom Vám chtěli postupně představit.

V dnešním čísle zahájíme naše zastavení na Lesní správě Ostravice, v centrální části Moravskoslezských Beskyd, na výzkumném povodí Červík.

Historie tohoto výzkumného povodí je spojena se jménem známé lesnické osobnosti Ing. Václava Zeleného, CSc. Jeho práce v tomto povodí a v Moravskoslezských Beskydách vůbec byla zaměřena na výzkum vlivu lesa na odtok vod a erozi půdy.

Celé povodí, ležící v nadmořské výšce 640 až 959 m. n. m., má výměru 185 ha, je tvořeno dvěma dílčími povodími A a B a z hlediska kategorizace lesů je zařazeno do kategorie lesů zvláštního určení.

V roce 1953, kdy bylo měření zahájeno, pokrývaly celé povodí mytné porosty s 85 % zastoupením jehličnatých dřevin – převážně smrku. Příměs tvořil buk a jedle. Původní metodika výzkumu měla za cíl objasnit důsledky několikanásobně zrychlené porostní obnovy a současně záměny dřevin na odtok vody z povodí a možnosti jeho cíleného ovlivňování. Počínaje hydrologickým rokem 1953–1954 bylo zahájeno měření jednotlivých prvků vodní bilance (zejména srážky a odtok vody) a základních meteorologických prvků. V průběhu následujících let nebyly na celém povodí prováděny úmyslné těžební zásahy, povodí bylo takzvaně kalibrované. Od roku 1966 byla na dílčím povodí A zahájena holosečná obnova, oproti běžné praxi trojnásobně urychlená. Byla dokončena

počátkem 80. let. Dílčí povodí B bylo ponecháno bez úmyslných těžeb jako kontrolní. Na povodí A bylo při obnově plánováno současně zvýšit zastoupení buku, to se ale z provozních důvodů podařilo jen částečně, takže i v obnovených porostech stále výrazně převládá smrk.

Důrazy kladené na experiment se samozřejmě ve světle nových poznatků a společenských požadavků v průběhu několika desetiletí měnily a vyvíjely. Od původního cíle záměrného ovlivňování hydrologického režimu lesnickými zásahy se význam experimentu dostával postupně do dalších, často zcela jiných souvislostí.

V 80. letech přispěly výsledky hydrologických a dalších měření k přesnějšímu odhadu důsledků velkoplošných imisních těžeb na vodní režim. Ještě později, spolu s narůstající délkou časové řady měření, se tyto výsledky staly velmi cennými i z hlediska sledování vlivu klimatických a antropogenních změn prostředí na lesní ekosystémy. Základní srovnatelnost unikátně dlouhé řady výsledků měření zůstala zachována. Přesto se v posledních letech daří přizpůsobovat zaměření objektu trendům, probíhajícím v celém lesním hospodářství. Obnova dílčího povodí A byla již dokončena a výchova porostů je zde zaměřena na podporu MZD, v tomto případě zejména buku. Cílem výchovy je i zvyšování kvality mladých porostů a jejich stability. Na kontrolním povodí B došlo postupem doby vlivem větrné kalamity k lokálnímu

Letecký snímek výzkumného povodí Červík

Výzkumné povodí Červík s rozvodnicí

narušení porostů. Tyto kalamitní plochy se staly východiskem obnovy, která je zde prováděna důsledně maloplošně.

Společným záměrem výzkumného pracoviště i Lesní správy Ostravice je zde preferovat přírodě blízké hospodaření. Vedle maloplošné obnovy, podpory přirozené obnovy a delší obnovní doby jde i o podporu jedle. Ta se zde zachovala ve zvýšené míře zejména v nejstarších částech mýtných porostů. Určitou překážkou jemnějších hospodářských zásahů je nízké zpřístupnění porostů a obtížné terénní podmínky.

Při usměrňování lesnického hospodaření v povodí trvá i nadále záměr udržet určitou diferenciaci hospodaření mezi dvěma dílčími povodími. Vhodným základem k tomu jsou v současné době rámcové směrnice hospodaření, vypracované na základě vědeckých a praktických poznatků a rozpracované v platném LHP. Je možno konstatovat, že jak při jeho tvorbě, tak i v praktickém uplatňování jsou požadavky VÚLHM i LČR v souladu. To by se mělo příznivě odrazit i v tom, že výsledky měření budou dobře reprezentovat jemnější způsob hospodaření, odpovídající požadavku trvale udržitelného obhospodařování lesa. Na jeho rozšíření mají určité zájem všichni, jimž není stav lesa lhostejný.

V této souvislosti je třeba ještě zmínit skutečnost, že původní modelově a ryze účelově provedený experiment s poměrně drastickou holosečnou obnovou nebyl nikdy míněn jako návod k takovému způsobu hospodaření v praxi. To platí ještě více v případě dalšího povodí Malá Ráztoka, které si představíme v následujícím pokračování. Tam došlo navíc i k poměrně drastické přeměně kvalitních bukových porostů na smrkové monokultury. Je ale cenné důsledky takovýchto zásahů dlouhodobě sledovat právě pro objektivizaci rizik a odhalení možných dalších ekologických souvislostí.

Vedle hydrologických měření jsou na povodí prováděny také další výzkumy. Byl zde například analyzován dlouhodobý tloušťkový přírůst porostů za použití dendrochronologické metody. Zajímavé výsledky přinesl zejména u jedle. Byla potvrzena její nynější regenerace i v této oblasti. Vedle toho byly s využitím metod isoenzymových analýz hodnoceny rovněž genetické vlastnosti populací smrku. Bylo zjištěno, že nejstarší smrkové porosty na dílčím povodí B jsou autochtonní, s velkou genetickou diverzitou. Naproti tomu uměle obnovené mladší porosty na povodí A představují nepůvodní populaci. To je také další důvod k tomu, aby při počínající obnově v povodí B byla důsledně uplatňována přirozená obnova a příznivé genetické vlastnosti populace původních dřevin byly zachovány v další generaci lesa.

V neposlední řadě je na povodí sledován i vývoj depozice imisních látek, půdních vlastností, výživy porostů a chemismu vody ve vodním toku. Po období zvýšené depozice imisních látek, zejména oxidu siřičitého, v 80. a počátkem 90. let zde dochází od roku 1996 k postupnému snižování jejich koncentrací.

Dosavadní výsledky hydrologického výzkumu potvrzují dlouhodobou ustálenost srážkoodtokového vztahu v každé zkoumané lokalitě. Možnosti záměrného ovlivňování odtoku vody lesnickými opatřeními jsou oproti dřívějšímu očekávání velmi omezené. To se logicky týká i obtížnosti případných nápravných opatření po narušení ekologické rovnováhy. Proto je velmi důležité při pláno-

Beskydy

Beskydy

vání a provádění všech lesnických činností respektovat ekologické nároky dřevin a vycházet ze stanovištně vhodné dřevinné skladby. Velký význam má stav lesní půdy. Udržení jejích příznivých fyzikálních vlastností má zásadní vliv na retenci vody v povodí. A rovněž udržení dobrých chemických vlastností přispívá k vyváženému a dlouhodobě udržitelnému koloběhu živin v lesním ekosystému.

Z praktického hlediska je důležité zabránit erozi půdy při těžebně-dopravním procesu. Dále pak omezit degradaci půdní organické hmoty a půdní struktury. A právě v tom spočívá i další z mnoha výhod přírodě blízkého, ekologicky orientovaného hospodaření, které ve svých důsledcích skýtá i vysoký ekonomický efekt.

V množství dalších výsledků, které povodí poskytlo, nelze opomenout ani podrobné změření průběhu katastrofálních povodní v roce 1997. I v těchto obtížných podmínkách bylo za značného úsilí v měření pokračováno a byly tak získány jinak těžko dostupné cenné údaje o tvorbě povodňových vln v extrémních podmínkách.

V dalším pokračování vás seznámíme s druhým objektem v lesní oblasti Moravskoslezských Beskyd – povodím Malá Ráztoka na LS Frenštát pod Radhoštěm. A naše putování pak zakončíme na LS Jeseník. ■

Ing. Milan Bíba, CSc, Ing. Zdeněk Vícha,
Ing. Zuzana Oceánská
VÚLHM Jíloviště – Strnady
Ing. Karel Matula, Ing. Vladimír Pešl
LČR, s. p., LS Ostravice

Tentokrát o bobru evropském (*Castor fiber*)

Bobr je největším hlodavcem České republiky. Dosahuje maximální délky 136 cm, přičemž plochý ocas je dlouhý až 35 cm a široký až 17 cm.

Nejtěžší bobří váží kolem 30 kg a jsou dokonale přizpůsobeni životu ve vodě. Mohutně vyvinuté zadní nohy mají opatřeny plovací blánou, hustota srsti je značná, na břiše je i 30 tisíc chlupů na 1 cm². Bobr pod vodou vydrží až 15 minut, přičemž má uzavřeny nozdry a ušní otvory. Doba březosti je asi 105 dní a samice rodí 2 až 7 mláďat. Den bobří přecházejí ve vyhrabaných norách se vchody přes 60 cm širokými a ukrytými pod hladinou. Větrací otvory jsou i několik metrů od břehu a často jsou kryty natahánými větvemi. Za výhradně rostlinnou potravou se bobří vydávají až se soumrakem.

Jak dokládají dochované prameny, bobř se dříve na našem území vyskytoval hojně. Podle uppsalského biskupa Olafa Magnussona (kolem r. 1520) „...bobr objevuje se hojně v bažinách moravských a ještě severněji.“ V třeboňském archivu pochází první zmínka o bobrech z r. 1522. V instrukci Nelahozevské (1588) čteme: „Každý rok od vyder a bobrů při řece a jinak na ostrově veliká škoda se děje, protože se k tomu ouředník snažit má, aby taková zvířata zbítí jsouce rozplemeňovati se nemohli, kůže z týchž zvířat, též vlčí, liščí a jiné pro pánovu potřebu vydělány býti mají.“

Lov bobrů, tzv. bobrovnictví, byl v minulosti velmi rozšířený. Používali se k němu speciální psi bobráci (k tomuto lovu vycvičení jezevčiči). Bobří se lovili za měsíčních nocí nebo se chytali do pastí (silných želez). Rybáři je také často zachytili do svých sítí. „Byli povinni (rybáři – pozn. red.) ze všech bobrů, které chytí, ocas a nohy na zámek přinést, a tu se jim za každý kus po groši platívalo a přidala se jim konev piva. Který ocas a nohy jinam prodal, propadl pokutě kopě grošů. Z bobrů nohy a ocas připadl purkmistru a konšelům.“ (Poděbrady 1553). Za „ocas a nohy“ se považovala masitá bobří záď, nikoliv málo osvalené přední nohy či plochý ocas. K ochraně a lovu bobrů byli určeni zvláštní hlídači a lovci – bobrovníci. Tito poddaní bydleli poblíž rybníků a bobry hlídali, chovali a lovili je. Proto jim byl, stejně jako ostatnímu královskému loveckému personálu, zajištěn příbytek. V Polsku byli podřízeni vrchnímu dozorcí zvanému bobrový pán. Tak jako sokolníkům bylo poskytováno sokolné, bobrovníkům náleželo bobrovné. Na sklonku XVII. století se platilo zástřelné za jednoho bobra ve výši 1 zl. a 30 kr.

Velké škody, které bobří páchali, a pravděpodobně i jejich

kvalitní kožšina byly příčinou jejich vyhubení, k němuž došlo kolem roku 1880. Např. poslední bobř z populace na Třeboňsku byl odchycen v r. 1871, na Nežárce byl poslední bobř vykopán z nory v r. 1878.

Téměř po sto letech – v r. 1975 – byl bobř pozorován na Dyji, pod soutokem s říčkou Kyjovkou. Na naše území pronikl z Rakouska, z populace nově založené při horním toku Dunaje. Mimořádně vhodné prostředí lužního lesa s množstvím tekoucích i stojatých vod v povodí Dyje, Moravy a Kyjovky bobřům spolu s přísnou ochranou vyhovovalo natolik, že se

již v 90. letech v celé oblasti silně rozmnožili. Dokonce i v centru Břeclavi se bobří usadili a káceli vrby.

Lesníci se zpočátku s bobřem rádi setkávali a doposud mu poskytují veškerou praktickou ochranu. Avšak s jeho značným rozmnožením začaly také prudce stoupat škody nejen na jednotlivých stromech, ale i plošně na lesních porostech. Bobřům totiž vedle travin, rákosu a dalších druhů bylinného patra slouží za potravu také kůra dřevin a jsou schopni vzrostlé stromy v blízkosti nory úplně zdecimovat. Nejedná se však pouze o břehové porosty, ale bohužel i o přilehlé lesy včetně čerstvě zalesněných kultur. Tak vytvářejí a udržují plošky bezlesí (tzv. bobří louky) podléhající přirozenému sukcesnímu procesu. Jako první na tyto plošky naletí topoly a vrby. Bobř právě měkké dřeviny (vrbu, topol) upřednostňuje a poráží je. Větve o průměru do 10 cm poté odtáhá do nor nebo je zapichuje do dna kanálů a řek. Z tvrdých dřevin mu nejvíce chutná jilm, dub a na posledním místě jasan. Příkladem bobrových schopností odlišit i jednotlivé druhy dřevin v rámci rodu je skutečnost, že v dubové kultuře přilehlé k vodě (směs dubu letního a ceru) výrazně preferuje cer, jehož řady postupně likviduje do větší vzdálenosti. Dubová kultura tak byla zničena do vzdálenosti asi 50 m od vody, přičemž řady ceru byly postupně ničeny dále, takže vznikl pruh bezlesí zasahující hluboko do již neporušené kultury dubu letního.

Porazit vrbu nebo topol o průměru 100 cm na pařezu není pro bobra problém, ale dokáže se pustit také do stejně silné dubu. Mnohé stromy boba nepokácí, pouze je ohryze. I tyto stromy však časem hynou, protože dochází k přerušení kambia po celém obvodu kmene.

**LČR pomáhají
ohroženým druhům**

Bobř evropský – *Castor fiber*. Foto O. Pražák

Tzv. bobří loučka v zimě

Ani k vodě přiléhající oplocenky nejsou pro bobra překážkou. Bez problémů je podhrabává a pokud je mu to znemožněno, jeho nora může vyústit až několik metrů za plotem uvnitř oplocenky. Když je zdecimována vegetace v blízkém okolí nory, bobři hledají další zdroje potravy a vzdálenost, kterou přitom urazí jak po vodě, tak i po souši, se postupně zvětšuje až na stovky metrů.

Škody způsobené bobry nevznikají jen přímo na zničených porostech, ale i následně v případě nutnosti odstraňování stromů a větví z vody, neboť např. soustava zavodňovacích kanálů v lužním lese by jinak v krátkém čase byla zcela nefunkční.

Vyhláškou č. 395/1992 Sb., která je prováděcím právním předpisem k zákonu o ochraně přírody a krajiny, byl bobr řazen do kategorie kriticky ohrožených živočichů, od 8. 5. tohoto roku je přeřazen do nižší kategorie - silně ohrožených živočichů. Přestože škody bobrem mohou být hrazeny podle zákona č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (vydra, kormorán, bobr, rys, vlk, medvěd a los), je již dnes zřejmé, že absolutní ochrana bobra je v našich podmínkách do budoucna nepřijatelná. Jen náhrady škod přiznané Lesnímu závodu Židlochovice od r. 2003 dosáhly neuvěřitelné výše 5 111 412 Kč. Škody se vyčíslují stanoveným postupem a musí být doloženy znaleckými posudky a předepsanými náležitostmi.

Je nesporné, že bobři jsou velmi zajímavá zvířata a že jsou samozřejmou součástí přirozeného ekosystému. Příroda v ČR však nemůže být ponechána samovolnému vývoji, neboť se jedná o kulturní, hustě osídlenou a lidmi intenzivně obhospodařovanou či jinak využívanou krajinu, která již zdaleka není původním, přirozeným ekosystémem. Se zvyšováním počtu bobrů, v jehož důsledku došlo k přeřazení bobra do nižší kategorie ochrany, dochází i k nárůstu způsobených škod. Vyplácení stále se zvyšujících finančních náhrad státem ale nemusí být jediným akceptovatelným řešením. Bude-li přijato méně nákladné opatření, mohou být ušetřené finanční prostředky použity účelněji. Řešení může spočívat ve stanovení normovaného stavu populace bobra na konkrétním území (nikoliv plošně v celé ČR) a v udržování těchto stavů mysliveckým obhospodařováním. Bobr totiž na našem území nemá přirozeného nepřítele a v současné době bobří populaci nelimituje ani žádný jiný faktor. ■

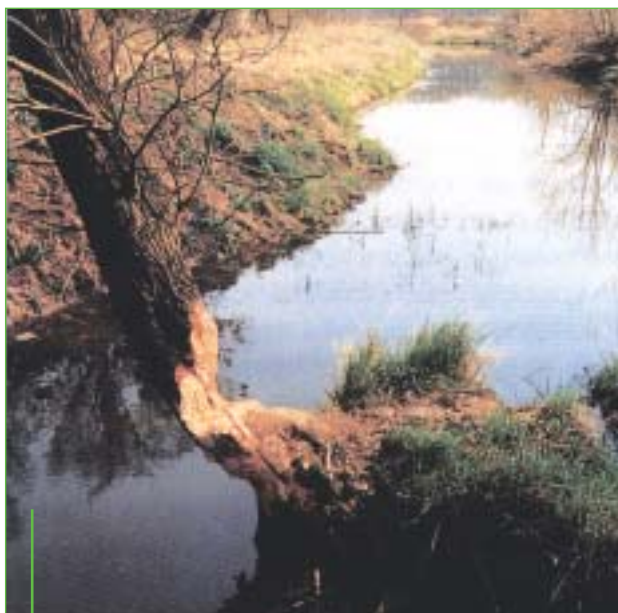
Jiří Netík, LZ Židlochovice, Polesí Soutok
Ing. Petr Zvolánek, Ředitelství LČR

Bobr se nelekne ani silných stromů

Bobří „chodník“

Beze slov

Poněšice slavily na Kypru

Malebná jihočeská vesnička ležící 11 km od Hluboké nad Vltavou – Poněšice. V zimě těžko dostupná, tichá, do sněhu zabalená. A léto je tu nádherné s krásnými výhledy do průmyslové krajiny, na jejímž horizontu se tyčí jaderná elektrárna Temelín.

O kousek dál, po kovovém roštu, který zlehka zahučí pod koly auta, přijíždíte do obory, která dostala název podle vesničky ležící za oborním plotem – Obora Poněšice. Patří k nejvýznamnějším oborám v České republice vzhledem k vysoké kvalitě ulovených trofejí jelena lesního, který je zde dominantní zvěř vedle přidružené zvěře černé a srnčí.

První zmínka pochází z roku 1628 a hovoří o Malé poněšické oboře. Přibližně v dnešních hranicích byla založena v roce 1853 o rozloze 1 664 ha.

Špičkový chov jelení zvěře vedle genové základny smrku, dubu, buku a lípy vedl Lesy České republiky, s. p., k záměru vyhlášení demonstračního objektu v oboře. Jelení trofeje dosahují vysokých bodových hodnot, stavy zvěře jsou optimálně nízké vzhledem k uživatelnosti obory a misky na vahách jsou v rovnováze. A to všechno je dílem. Obraz namaluje malíř, hudbu složí skladatel a vynález se zrodí v chytré hlavě. Dílo poněšické je o zkušenostech a práci personálu obory, kterému od roku 1985 stojí v čele František Řehoř. Narodil se na konci cesty z Poněšic přes oboru v obci Vitín 31. 7. 1955. Vyučil se v Lesnickém odborném učilišti v Bechyni, poté absolvoval SLTŠ v Písku, kde v roce 1976 složil maturitu. V roce 1988 ukončil pomaturitní studium na

Blahopřejeme

SLTŠ Písek obor myslivost – obornictví. V zaměstnání prošel funkcemi lesníka u Vojenských lesů a statků Horní Planá, na LS Hluboká nad Vltavou pracoval jako technik a 1. května 1985 převzal funkci oborníka v oboře Poněšice, kde působí dodnes.

Svým nenapodobitelným postojem k práci, skromností a lehkou ironií při řešení zásadních problémů spojených s provozem obory dotlačil svůj „pracovní kámen“ k datu 14. 9. 2001. V oboře byl ten den uloven nový národní rekord jelena lesního. Kdyby tady na louce, kterých je v oboře dostatek, svítila světelná cedule jako na velkém fotbalovém stadionu, psalo by se tam 250, 89 CIC po dlouhých 271 letech, kdy se datuje dosavadní národní rekord.

Mimo úspěchy v chovu jelení zvěře daří se zde i práce se zvěří černou. Nejsilnější kňour z obory Poněšice má na štítu napsáno 122,20 CIC.

A kdo něco umí, má stát tam, kde je ho třeba. V roce 2004 byl František Řehoř náměstkem ministra zemědělství ing. Karlem Machem jmenován členem ústřední hodnotitelské komise trofejí.

A kdo něco umí, občas stojí na stupních vítězů. Za dobré

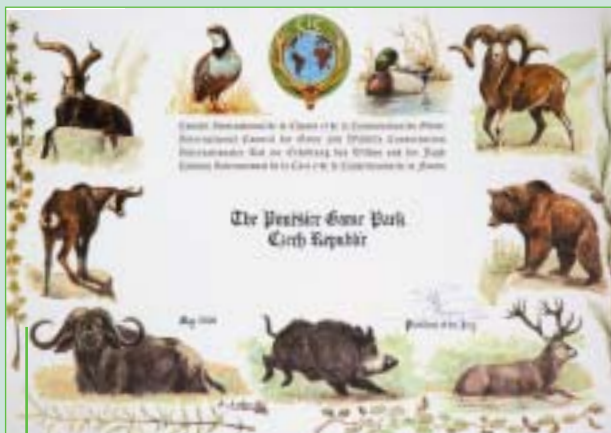
Oborník František Řehoř přebírá cenu E. Blanca v kyprském Limasolu.

Poněšická parta

Malá oslava na LS Hluboká n. Vltavou

Vše je stvrzeno

František Řehoř s národním rekordem jelena – rok 2001

věci se dávají odměny a ceny. V myslivosti je takovým vrcholným ohodnocením výsledků cena Edmonda Blanca. V dostupných zdrojích se píše, že Edmond Blanc býval generálním administrátorem International Council for Game and Wildlife Conservation (CIC) a zakladatelem ceny Trofej Edmonda Blanca. Původně byla cena udělována za dosažení světového rekordu. Ještě bývalé Československo ji získalo za 2 světové rekordy muflona. Později se cena udělovala organizacím a v současné době patří managementu. Do České republiky míří cena Edmonda Blanca v letošním roce díky Lesům České republiky, s. p., LS Hluboká nad Vltavou, oboře Poněšice a Vojenským lesům a statkům ČR, s. p. LIBAVÁ, divize VLS Lipník nad Bečvou.

Slavnostní akt předání proběhl 5. 5. 2006 v kyperském Limasolu na generálním zasedání CIC. Cenu z rukou exprezidenta CIC Nicolase Franca přebíral za oboru Poněšice oborník František Řehoř, za Vojenské lesy a statky ČR Ing. Jan Jeniš.

Diplom je popsáný papír vyjadřující dosažené výsledky, jmenovitě udělený, povolanými podepsaný a určený k zarámování do pasparty. Ve starých klubovnách jich visí desítky a připomínají časy slávy a vrcholu. Na Lesní správě Hluboká nad Vltavou bude „papír v rámu“ připomínat místa, kde o slávu nejde ani v posledním případě.

Takže alespoň na závěr. Blahopřejeme kolektivu obory Poněšice i Vojenským lesům a statkům ČR, s. p., a těšíme se na další krásné zážitky, které nám připravíte. ■

Ing. Miloslav Louda

Poněšická zvěř

2. Hájenka Čirhan v rekonstrukci rok 2003

Současnost v Poněšické oboře

Rybník Kafírna

Naplňování Programu 2000

V hlavní roli – srnci

Příroda má zpoždění, ale každým dnem dohání deficit, který zaznamenala díky letošní velmi dlouhé a tuhé zimě. Ozimy nejsou na polích ještě tak vysoké, jak bývá v půlce května zvykem, a řepky teprve začínají kvést. Nic z toho však nemůže ovlivnit fakt, že je tady květen a v něm pro spoustu myslivců magické datum 16.

Právě tento den úderem půlnoci, ale spíše brzy zrána, kdy normální smrtelníci ještě spí, začíná v přírodě soupeření mezi myslivci a srnci, začíná lov. Doba plná radostí, zklamání, nových zážitků, starostí a času, který musí každý důsledně věnovat všem zásadám průběžného odstřelu.

Průběžný odstřel je pojem uváděný v literatuře jako snaha ulovit zvěř, která není vhodná pro další chovatelské záměry v revíru. Mluvíme u zvěři slabé, nemocné, špatně přezimující. U zvěře trofejové je dalším znakem průběžného odstřelu trofej. U zvěře srnčí přicházejí první na řadu srnci I. věkové třídy, mysliveckou mluvou nazývaní paličkáři, knoflíkáři atd. díky své drobné ozdobě na ještě dětské hlavice. Odborná literatura tvrdí, že do chovu nepatří a je třeba je ulovit ještě v době, než počnou v revíru potomstvo, jenže...

Paličkáři jsou lovní pro spoustu mysliveckých hospodářů, ale málokterý z nich dokáže před sezónou předstoupit před členstvo a sdělit všem fakt, že v revíru sice jsou paličkáři a je jich tady dost, trofej žádná, minimálně jedna třetina je však ve výborné kondici, často lepší než trofejově silnější jedinec. A známka kvality ve zvěřině může hrát významnou roli při nasazování trofeje ve druhém roce života. Není to zásada, ale jsem přesvědčen, že posuzování chovatelské kvality podle trofeje, zvláště v prvních letech života, je velmi nepřesné a zavádějící. Proto když na přehlídkách ulovených srnců vidím množství paličkářů, kterými se pyšní každé sdružení, zajímá mě více než lovec, údaj o váze. Beru v potaz, že nestejné přírodní a klimatické podmínky, úživnost honitby

a genetický základ hrají největší roli. Málokdo mě však přesvědčí, že 16ti kilový srnec paličkář neměl zůstat v revíru minimálně ještě dva roky a ukázat, co v něm je. Jenže mluvíme o čase stráveném v revíru. Mysliveckou ranou ulovíme „velkého“ paličkáře a s nadšením budeme mluvit o ročním srnci, který je sice vyhublý, ale má špice nad slecha. Ve druhém roce nad ním budeme stát my nebo naši sousedé a vzdávat mu pocty jako slabému vidlákovi. A třeba tady místo něj mohl vycházet na paseku slušně založený „šestaráček“, třeba.

Starý srnec – chloubka každého lovce, maličké vítězství nad slabším, zadostiučinění nad časem, finančními prostředky, často i zdravím, které trpí na studených posedech i mokřých mezích, náplast na poznámky, které si každý z nás vyslechne doma, v rodině. Opět je tu odborná literatura, opět jsou tu léty prověřené skutečnosti, a přesto jsem i zde občas na pochybách a realita je jiná. Staří srnci se loví v říji, o dva měsíce později, než začíná lov. Je jedno, zda v půlce července nebo na začátku srpna. Jsou nositeli budoucí generace srnčí zvěře v revíru. Jenže já tvrdím, že potkám-li starého srnce v revíru a můžu lovit, budu lovit třeba na konci května. Proč? Podívejte se po přehlídkách, jaký poměr je mezi zvěří mladou a starší. A kam se poděli všichni ti srnci ponechaní do chovu? Jsou to zkušení „matadoři“ a ulovit je není nic snadného. Můžeme mít náhodou štěstí a potkat starého srnce za poledne mezi polem a lesem, kde bere paši na svém pastevním cyklu, ale kolik těch náhod je. V horším případě máte starého

Poněšice

Srnc

srnce obeznaného v revíru a můžete se tam na měsíc odstěhovat, protože to bude stát úsilí a na konci nemusí být úspěch, prostě se srnec někam ztratí. A pokud je i v tomto případě konec „dobry“ a s dojetím stojíme nad zhaslým srncem, je na místě popřát upřímné LOVU ZDAR. Viděl jsem na přehlídkách staré, přestárlé srnce, u kterých chyběl lovec. Na jeho místě se pyšnil v posledních letech velmi oblíbený pojem – úhyn. A to není známka dobrého mysliveckého hospodaření. Zvěř má právo sejít z tohoto světa se všemi poctami, mysliveckou ranou, a ne sama kdesi v ústraní zhasínat stářím. Pokud ulovím starého srnce v květnu, vím, že se již o potomstvo postaral v letech minulých a kdo ví, zda paličkář /velký/, který bude vedle něj na přehlídce trofejí uváděn jako „zeleň bod“, není náhodou jeho loňský potomek, kdo ví? Sáším u srnců na pojem II. věková třída. Pokud se nám podařilo dostat až sem naše nejlepší srnce v revíru, je vyhráno a můžeme staré srnce lovit na počkání. Kdo zná srnčí říji a mrzuté staré srnce, ví, o čem je řeč.

O srnčí říji psát nebudeme. Je čas se na ni dobře připravit. Stále ještě mám na hrotu tužky myšlenku, o kterou se s vámi chci podělit ve chvíli, kdy do doby, než padnou první výstřely na zvěř samiči, zbývají měsíce. Samiči zvěř je větší polovinou problému, nazývaného špatný průběrný odstřel. A pokud někdo napsal vystřeleno „na matku“, měl na mysli naprosto špatný genetický základ chovu v revíru a ze zkušenosti věděl, že dobrý samec nemůže počít silného potomka se špatnou samičí. Opět zde bude paličkář /slabý/, případně jeden z šesteráků, kteří nemůžou být ničím vyjimeční. Jenom měli to štěstí, že byli šesteráčci a stále unikali průběrnému odstřelu. Základ dobrého chovu srnčí zvěře je v kvalitních matkách. Plán lovu by měl s touto skutečností počítat a místo dvou srnců naplánovat raději tři smy. Podívejte se na poměr pohlaví v jednotlivých revírech. Kvantita na úkor kvality. A kdo se s tím bude tolik přebírat? Jde o čas strávený v revíru a plán lovu je neúprosný. Nejde taky občas

o kila zvěřiny, o peníze, které utržíme za zvěřinu, nebo o členské podíly? Vždyť zvěřina ze silného kusu bude asi lepší než ze slabšího.

Je to velká věda. Stohy popsaných papírů už mudrovaly nad hospodařením se zvěří. Je to čas, který musíme věnovat naší lásce. Často se při lovu dopustí chyby i člověk, který celý život žije se zvěří a záměrně by nelovil. Tříletý srnec má masku sedmiletého, starý šesterák se chová jako klučina a hravě poskakuje před naší kulovnicí. Tak se v tom někdy vyznejte. Celý život se věnovali srnčí zvěři a přesto sousedi za řekou slavili na každé přehlídce větší úspěchy s trofejemi. Dodržovali všechny zásady správného lovu, krmili a starali se. Proč za řekou každý rok bodovali medaili? Protože příroda tam byla štedřejší a na ni jsou všechny lidské čáry krátké. Klobouk dolů před těmi, kteří léta tuto „křivdu“ snášeli a snažili se. Tady byl každý dobrý srnec „medailový“, i když neměl body.

Začátek sezóny není nikdy. Myslivost je koníček i zaměstnání trvající 24 hodin denně. Nikde není označen začátek ani konec. Je jen doba lovu, přesně vymezená dle jednotlivých druhů zvěře, jsou čtyři roční období, kdy je třeba každé zvěři dát tolik, kolik si žádá, je spousta nezodpovězených otázek. Začíná soupeření mezi lovci a srnci, které skončí za 137 dní. Jsme dobře připraveni splnit povinnost danou nám možností říkat si hrdě myslivec. Jsme ochotni ráno vstát a prodloužit si večer. Obětujeme dovolenou s rodinou a čekáme celé dny na svého srnce. Než budeme brát do dlaní jeho hlavu s krásnou trofejí, vezmeme rozum do hrsti. Není lepší odcházet z lesa s pocitem krásně stráveného večera v lůně přírody, než schovávat hlavu do písku? S rozumem v hrsti a s přáním úspěchu přeji vám všem dobrý pocit na nekončícím konci sezóny, kdy budete bilancovat nad „průběrnými srnci“ letošního roku.

Ing. Miloslav Louda

Díl desátý: Stavba fotografických krytů

Fotografujeme-li v přírodě plaché obyvatele, musíme se k nim přiblížit co nejblíž. Někdy se nám to podaří, jindy zase ne. Proto většina fotografů, kteří se specializují na život v přírodě, staví fotografické kryty.

Jindy zase využívají myslivecká zařízení. Jsou to různé posedky, kryté kazatelny, krmelce nebo velké seníky. Důležité je, aby nás zvířata neviděla a hlavně nenavěťřila. Proto se musíme i při fotografování chovat tak, jako se chovají lovci. Musíme dokonale sledovat vítr a podle něho se za zvířaty vydat. A tak musíme někdy velkým obloukem obejít louku a srnčí zvěř nadejít. Jindy musíme vylézt na vysoký posed a odtud pozorovat jelení zvěř, která v podvečer vychází na říjiště. Pokud fotografujeme ptáky, tak si musíme postavit své vlastní fotografické kryty. Někdo tomu říká – boudy. Tyto pozorovatelné stavíme většinou z přírodního materiálu. To znamená, že využijeme v lese větve, trávu, mech a jiné (obr. 1). Už z toho důvodu, že tato stavba do přírody velmi dobře zapadne a neruší tak okolí ani obyvatele lesa. Fotografické kryty stavíme podle libosti, není na to žádné pravidlo. Jen musíme mít v krytu dostatek místa, kde potom čekáme dlouhé minuty a hodiny. A tak je velmi důležité tam instalovat pohodlné sedátko. Je to jedna z nejdůležitějších věcí. Vždyť tam můžeme sedět pět i více hodin. Fotografické kryty stavíme většinou někde v blízkosti hnízda. Se stavbou začneme až po vylihnutí mláďat, aby ptáci hnízdo neopustili. Podle druhu ptáků si musíme počínat velmi opatrně. Divoká husa je velmi plachá a citlivá na vyrušování v době hnízdění. Kryty stavíme vždy ve větší vzdálenosti od hnízda a pak podle potřeby je posuneme blíže k hnízdu. Na druhé straně hnízdící sýkory nebo špačci se nebojí a klidně nás nechají dva metry od hnízda vybudovat kryt. Někteří fotografové také využívají skládací fotografické kryty. Jde někdy o vlastní výrobu, kdy si opatříme lehkou kovovou konstrukci, na kterou potom natáhneme zelenou maskovací plachtu (obr. 2). Něco podobného se dnes již dokonce v zahraničí prodává. Je to takové přenosná pozorovatelná. Toto zařízení je velmi výhodné, ale na druhé straně zde hrozí nebezpečí, když tuto boudu chceme nechat někde v lese několik dní, že nám ji někdo odcizí. Proto se může tato bouda použít jen krátkodobě a po ukončení fotografování zase sbalit a vzít s sebou domů. Takový kryt ze smrkových větví tam může stát řadu dní či měsíců. Při stavbě fotografického krytu můžeme v lese využít i dřevěné oplocenky, kam kryt umístíme a snadno zamaskujeme plachtou nebo větvemi (obr. 3). Někdo využívá na stavbu krytu i rákosové rohože (obr. 4), kdy byl kryt postaven na poli nedaleko hnízda čejky, kde je vidět na snímku i hnízdo s vejci. Někteří opečenci snesou i to, když se s fotoaparátem zamaskujeme do hustých smrkových větví stojícího stromu (obr. 5). Velmi často při stavbě krytu používáme i padlé kmeny, vývraty či pařezy, které domaskujeme plachtou či větvemi stromů. Při fotografování velmi plachých ptáků využíváme lesklou plechovku či dno láhve, kterou vldáme do otvoru, kde potom vysuneme objektiv. Ptáci si tak zvyknou na lesk, který vytváří sklo objektivu. Nejlepší je, když postavený kryt necháme několik dní v klidu, aby si ptáci zvykli, a potom teprve jdeme fotografovat. Všechny kryty, které stavíme, musí být „neprůsvitné“, protože by ptáci zahlédli náš pohybující se stín uvnitř. ■

Jaromír Zumr st.

Obr. č. 1

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Obr. č. 4

Obr. č. 5

V ekologické olympiádě Libereckého kraje studenti uspěli

Lesy České republiky, s. p., už osmým rokem odborně i finančně podporují ekologickou olympiádu pro studenty středních škol na regionální i celostátní úrovni. Pracovníci LČR jsou členy odborných komisí, spoluautory testových otázek a v neposlední řadě i odbornými garanty v problematice lesnictví.

Víte, co je genová základna? Zaujali savci na Zemi vůdčí postavení v třetihorách? Je vztah mezi kukačkou a rákosníkem hnízdním parazitizmem? Jaký je počet CHKO v České republice? Patří treпка velká mezi konzumenty II. řádu? Co je to ektotrofní mykorrhiza? Znáte-li odpovědi na podobné otázky, pak byste jistě měli naději uspět v testu Ekologické olympiády pro Liberecký kraj.

Ten letošní, již 11. ročník, se konal u příležitosti oslav Dne Země ve dnech 21.–23.4. 2006 v malebné podještědské víscce Osečná. Zdejší zrekonstruovaná škola byla po tři dny dobrým zázemím i výchozím bodem čtrnácti tříčlenných hlídek ze středních škol celého kraje.

Tradičními partnery projektu jsou Sdružení Mladých ochránců ČSOP, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Lesy České republiky, s. p. (dále LČR), a Liberecký kraj, resort rozvoje venkova, zemědělství, životního prostředí a informatiky. Záštitu nad akcí převzal náměstek hejtmána Libereckého kraje Mgr. Petr Doležal. Projekt finančně podporují LČR (v rámci naplňování smlouvy o spolupráci s ČSOP) společně se Sdružením MOP ČSOP (z prostředků Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR) a Libereckým krajem.

Páteční večer byl vyhrazen testu. Šedesát otázek, mnohdy velmi náročných a záluďných, prověřilo nejen znalosti v oblasti obecné ekologie, ochrany přírody, botaniky, krajiněho rázu a geologie, ale v neposlední řadě i problematiku

lesnictví. Pro lesníka není jistě bez zajímavosti vyhodnocení ryze lesnických otázek. Tak např. s bionomií bekyně mnišky se úspěšně vypořádalo 76 % studentů, problematiku zvěře ve vztahu k lesnímu ekosystému zvládla přesně polovina z nich. Mechanismus usychání stromu vlivem žíru lýkožrouta smrkového byl správně vyhodnocen ze 79 %. Znalost zákazu některých činností v lesích podle lesního zákona prokázalo 59 % zúčastněných.

Sobotní dopoledne bylo vyhrazeno terénní pochůzce. Studenti, vybaveni mapou zájmového území, blokem i digitálními fotoaparáty, procházeli, posuzovali a dokumentovali řešené území z hlediska přírodovědného, krajinářského, hospodářského... Za modelové území bylo organizátory zvoleno táhlé údolí s mokřady, lemované z jedné strany lesem, z druhé pak pastvinou. Součástí území je i vysídlená a následně zlikvidovaná obec Holíčky. Do současnosti se dochovaly pouze zbytky hospodářských objektů vytesaných do skal. Nejstarší z nich jsou datovány do 1. poloviny 18. století.

Zatímco studenti svědomitě určovali rostlinné i živočišné druhy, hodnotili ekologické zátěže, řešili otázky ekologie krajiny a vše pečlivě zaznamenávali, pedagogický dozor se společně se členy poroty vypravil do bývalého Vojenského výcvikového prostoru Ralsko. Po druhé světové válce odtud byla vysídlena německá většina, všechny obce byly postup-

Pohled z hradu Děvina na lesní společenstva květnatých bučin

Páteční večer byl vyhrazen testům

Vítězné družstvo ve složení Petra Šedivá, Ondřej Hodač a Lubomír Valtr při obhajově projektu

ně zrušeny. Od roku 1968 po dobu dlouhých 22 let zde sídlila a cvičila také okupační Sovětská armáda. S jejími „pobytoвыми znaky“ bylo možno setkat se na každém kroku. Cílem pochůzky byla přírodní památka Děvín. Jedná se o vypreparovaný kužel zpevněných pískovců, vystupující z rovinaté krajiny okolí Hamru pod Ralskem. Lesy na svazích Děvína mají charakter lesů ochranných. Na samém vrcholu stojí rozsáhlá stejnojmenná zřícenina královského hradu Přemyslovců.

I když byla oblast ve středověku ze strategických důvodů odlesněna, postupně se zde opět vyvinula přírodě blízká lesní společenstva květnatých bučin s bohatým podrostem. Bez zajímavosti není ani historicky doložená těžba železných rud jako limonitu a jílových minerálů s obsahem železa. Je jen škoda, že vzhledem k chladnému vývoji počasí nebyl ještě plně rozvinut jarní aspekt.

V odpoledních hodinách došlo na „lámání chleba“. Během 15 minut měla každá hlídka možnost obhájit navržené úpravy i opatření ke zvýšení přírodní i krajinářskoestetické hodnoty a ekologické stability v oblasti. V odborné šestičlenné komisi zasedli zástupci ČSOP, Správ CHKO Jizerské hory, CHKO Lužické hory i LČR. Ke slovu přišly i pořízené digitální obrázky. Mnohé z nich byly z hlediska kompozice i dokumentu velmi zdařilé. Celé odpoledne bylo ve znamení již tradiční vysoké úrovně znalostí dané problematiky, schopností studentů přesně a odborně formulovat své představy. Tréma byla neznámým pojmem. Studenti často prezentovali velmi originální řešení, zohledňující i ekonomickou stránku věci. V návrzích se prolínal soulad s udržitelným životem lidí na venkově. To bylo oproti loňskému roku novinkou.

Vítězem 11. ročníku Ekologické olympiády, krajského kola pro Liberecký kraj, se stalo družstvo SOŠ Česká Lípa III pod vedením RNDr. Jaroslavy Formanové. Společně s družstvem Podještědského gymnázia Liberec II postupují do celostátního kola olympiády. To letošní se koná ve dnech 18. – 20. 5. 2006 v NP České Švýcarsko.

Závěrem nelze jinak než poděkovat všem organizátorům a zejména krajskému koordinátoru a kamarádovi v jedné osobě Tomáši Klimovičovi ze ZO ČSOP 36/02 při Správě CHKO Jizerské hory, který byl po tři dny nezastupitelnou a nenahraditelnou osobou. Bez problémů a vždy s úsměvem zajišťoval vše potřebné, od nákupu čerstvého ranního pečiva přes profesionální kytarový doprovod ne vždy profesionálního sborového zpěvu až po vyúčtování cestovních výloh studentů. Hlavně díky němu se letošní ročník biologické olympiády Libereckého kraje nesl v kamarádském ovzduší, v duchu zdravého soutěžení a vysoké odborné úrovně. ■

Ing. Libor Dostál
KI Liberec

Chlév vysídlené obce Holičky je datován rokem 1868

Děvín – rozsáhlá zřícenina královského hradu Přemyslovců

V bývalém VVP Ralsko se návštěvník setká s „pobytoвыми znaky“ po Sovětské armádě na každém kroku

45. výročí Lesnické školy (Lesnického učiliště) ve Svobodě nad Úpou

První Středisko pracujícího dorostu (SPD) oboru „lesař“ v Krkonoších vzniklo v roce 1948 ve Svatém Petru ve Špindlerově Mlýnu pod správou Lesního závodu ve Vrchlabí. V následujícím roce bylo převedeno do hotelu „Přehrada“ na Krausových Boudách – Labská u Špindlerova Mlýna.

V roce 1961 bylo přemístěno do rekonstruovaného objektu Zotavovny v Horské ulici ve Svobodě nad Úpou. Po celé řadě změn názvu školy a učebních oborů absolvovalo učiliště v průběhu 45 let 1348 žáků.

Počátkem devadesátých let došlo pod vedením ředitele Mgr. Jana Korbelaře k velké přestavbě celého objektu, modernizaci domova mládeže, stravovacího zařízení, učeben a technického zázemí školy. Prostavěných téměř 97 mil. Kč je na areálu školy vidět na první pohled. Dnešní Střední škola lesnická a zemědělská je vybavena nejmodernější lesní technikou a v rámci České republiky je jako jediná zaměřená na výuku těžby dřeva harvestory, na vyvážecí soupravy, lanovky a lanové systémy. Kvalifikaci v těchto profesích poskytuje i pro žáky ze Slovenské republiky. V tomto školním roce studuje na škole 160 žáků ve čtyřech třídách tříletého učebního oboru „Mechanizátor lesní výroby“ a dvou třídách nástavbového maturitního studia „Mechanizace zemědělství a lesního

hospodářství“. V září otvírá třídu čtyřletého maturitního oboru „Mechanizace a služby“ zaměřeného na těžebně dopravní stroje.

Škola má širokou spolupráci se zahraničními školami. Intenzivní kontakty udržuje se školami ve Finsku (Valtimo, Jämskoski). Je vzdělávacím střediskem MZe ČR s vystavenou akreditací. V oblasti vzdělávání dospělých čerpala finanční prostředky z evropského fondu Sapard v programu 3.1 Profesní vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství realizací krátkodobých seminářů zaměřených na těžebně dopravní stroje. Podrobnější informace lze najít na www.sslz.cz

Do dalších let přejeme škole hodně úspěchů ve výchově nových odborníků pro lesní hospodářství, ochranu životního prostředí a úspěšnou přípravu na 60. výročí školy v roce 2008.

Zdeněk Balcar

LOVU ZDAR aneb Půvab starých mysliveckých pohlednic

V Měsíci lesů – v dubnu 2006 – vydalo nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce v Kostelci nad Černými lesy unikátní reprezentativní barevnou obrazovou publikaci LOVU ZDAR!

Půvab starých mysliveckých pohlednic. Jejimi autory jsou Ing. Jiří Dort, lesní inženýr, sběratel mysliveckých pohlednic, a Ing. David Vaca, Ph.D., šéfredaktor časopisu Svět myslivosti. Celobarevná kniha formátu 220 x 300 mm (A4) je kvalitně vytištěna na kvalitním křídovém papíře, má pevnou vazbu, rozsah 220 stran a je rozdělena do 29 kapitol podle druhů zvěře a témat souvisejících s myslivostí. Například bažant, černá, danč, jelení a smčl zvěř, dravci a sovy, humor, divoké kachny, kamzíky, koroptve, liška, lovecké výjevy, lovečtí psi, malíři, milostné pohlednice, myslivost, myslivecké výstavy, na lovu, osobnosti, ostatní zvěř, památná místa, pozvánky na lov, pytláctví, sluka, štvavnice, tetřev, tetřívka, Vánoce a nový rok, zajíc a zátiší. Opravdu velmi kvalitně je reprodukováno celkem 400 barevných pohlednic se zasláčenými popiskami a rejstříkem vydavatelů. U nás byly oblíbené pohlednice s reprodukcemi obrazů Julia Mařáka, Stanislava Lolka a Viléma Trska, později Jiřího Židlického, Arnošta Paderlíka a Františka Sály. Za našeho nejvýznamnějšího tvůrce pohlednic však lze považovat Václava Leo Aderleho. Autory fotografií reprodukováných na pohlednici byli Karel Hájek, Jaroslav Holeček a Sláva Štochl.

Podnět k vydání knihy Lovu zdar dali čtenáři starých pohlednic časopisu Svět myslivosti, kteří si oblíbili rubriku Staré zlaté časy. Pod její hlavičkou vycházel v letech 2003 a 2004 seriál věnovaný starým mysliveckým pohlednicím. Kniha obsahuje reprezentativní tematický výběr pohlednicové tvorby s motivy zvěře a myslivosti z období od 90. let 19. století do poloviny 20. století. Jde o 400 pohlednic zahraničních i našich tvůrců a vydavatelů, vyrobené nejrozličnějšími technikami. U každé pohlednice je uvedeno období, z níž pochází. Na použitých pohlednicích prošlých poštou se objevovala

často zajímavá sdělení. Některá z nich byla využita ke zpestření textové části knihy.

Jde skutečně o velmi zajímavou, hodnotnou a přínosnou obrazovou publikaci obohacující naše myslivecké písemnictví a filokartii, tj. sběratelství pohlednic, které se zejména v posledním desetiletí těší velké pozornosti také českých nakladatelů knih. Tuto recenzovanou knihu LOVU ZDAR! Půvab starých mysliveckých pohlednic lze si objednat na adrese redakce: Lesnická práce, s.r.o., Zámek 1, P.O.BOX 25, 281 63 Kostelec nad Černými lesy nebo telefonicky na číslech 321 679 414, 604 211 171 (paní Dagmar Šedivá), případně e-mailem na adrese – predplatne@lesprace.cz. K ceně 499,- Kč bude připočítáno poštovné a balné. Touto knihou potěšíte všechny milovníky myslivosti i přírody u příležitosti Měsíce myslivosti (června) a jde o velmi hodnotný a vhodný dárek za pěkné vysvědčení či úspěšnou maturitu a přijetí na vysokou školu. ■

PhDr. Jiří Uhlíř

Sborník k poctě prof. Polena

Hodnotný sborník k poctě univerzitního profesora Ing. Zdeňka Polena, DrSc., (1921–2002)

Česká zemědělská univerzita v Praze, katedra pěstování lesů fakulty lesnické a environmentální uspořádala výborně zorganizovaný seminář Život a dílo Prof. Ing. Zdeňka Polena, DrSc., a vydala velmi hodnotný a přínosný stejnojmenný sborník referátů ve čtvrtek 27. dubna 2006 v sále Smečkůvých v zámku Kostelec nad Černými lesy. Zdařilý sborník 26 příspěvků od 18 autorů editovali na vysoké vědecké a odborné úrovni Doc. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., odborný garant, a Ing. Pavla Neuhoferová, CSc., organizační garant, z FLE České zemědělské univerzity v Praze. Brožovaná kniha velkého formátu A4 s barevnou obálkou má 140 stran a 11 černobílých fotoreprodukcí a byla vydána v nákladu pouhých 100 výtisků a jeden její exemplář stojí 300 Kč a lze jej objednat na katedře pěstování lesů FLE České zemědělské univerzity Praha, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 – Suchbát, ISBN 80-213-1485-0.

Účastníci semináře měli hned k dispozici tento kvalitně vytištěný sborník, zpracovaný na vysoké odborné úrovni s abstrakty v češtině i angličtině i s cennou bibliografií prací Prof. Zd. Polena a soupisem literatury o něm. Na sborníku technicky spolupracovalo nakladatelství Lesnická práce, s.r.o. – Sborník, který inicioval Docent RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., blízký spolupracovník jubilantů, je velmi promyšleně zkomponovaný a obsahuje relevantní informace o životě a díle profesora Zd. Polena. V podstatě obsahuje dva bloky, a to odborné studie a dále vzpomínky, které skládají ucelený obraz, jakousi podrobnou mozaiku biografie i díla ve všech jeho životních etapách a rozmanitých aktivitách této významné lesnické osobnosti. Děkan FLE ČZU v Praze Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., Ing. Eva Skalská, CSc., od r. 1968 životní partnerka Prof. Polena., Doc. RNDr. St. Vacek, DrSc., a PhDr. Pavel Šykora z Ministerstva zemědělství ČR, Ing. Jiří Remeš, Ph.D., Doc.

Ing. Ivo Kupka, CSc., Ing. Václav Malík, Ph.D., výstižně mapují život Prof. Zd. Polena, čelného představitele Pražské pěstební školy na ekologických základech. Autorský kolektiv Vacek, Podrázský a Remeš zpracovali od roku 1959 do roku 2001 bibliografii publikovaných prací Prof. Polena. Celkem 101 záz. Podle některých odborníků je to soupis neúplný. – Další autoři zkoumají Polenovo pojetí pěstování lesů, jeho výzkumnické aktivity, působení na LF ČZU v Praze, ŠLP a VÚL v Kostelci n.Č.l., pedagogické působení na SLŠ v Trutnově, působení v západních, jižních, východních Čechách, na MLVH, ve VÚLHM Jiloviště-Strnady, v Národním lesnickém komitétu atd. Cenné jsou také ve druhé části sborníku osobní vzpomínky na tohoto čestného, poctivého, pracovitého a velmi erudovaného českého lesnického odborníka a všestrannou osobnost, „lesnického polyhistora a politika“. Do sborníku přispěli především ti, kteří Prof. Zd. Polena dobře znali a spolupracovali s ním delší nebo kratší dobu.

Je dobré, že vědeckopedagogičtí pracovníci katedry pěstování lesů FLE ČZU v Praze důstojně seminářem, nadčasovým sborníkem a také vkusným pískovcovým památníkem v lesích ŠLP Kostelec n.Č.l. důstojně uctili památku u příležitosti nedožitých 85. narozenin univerzitního profesora Ing. Zdeňka Polena, DrSc., významného představitele a tvůrce Pražské pěstební školy, lesnického pěstitele evropského významu. Jeho odkaz připomene i objemné třídílné knižní kompendium Pěstování lesů, jehož vydání připravil k tisku Doc. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., ve spolupráci s katedrou Pěstování lesů FLE ČZU v Praze pro léta 2006 až 2007. Je třeba poděkovat všem, kteří se na těchto zdařilých akcích podíleli. ■

PhDr. Jiří Uhlíř

Vybíráme z tisku

Možnosti náhrady energií z obnovitelných zdrojů

HALÓ noviny, 3. 5. 2006

Volební program Strany zelených včetně jeho části energetika je obsáhlý. Snad nejvíce ční požadavek „V oblasti vytápění domácností lokálními a blokovými výtopnami zakázat, používat pro vytápění veškerá pevná uhlovodíková paliva“.

Čím chtějí nahradit elektřinu z jaderných elektráren (v r. 2005 v ČR asi 30 % výroby), není zřejmé. Nabízí se úspory a obnovitelné zdroje. Ropa pro topné účely nebude k dispozici, zemní plyn je nejistý. Zdá se, že přírůstky jeho spotřeby chtějí spíše směřovat do dopravy. Do dopravy je nutné směřovat i celou výrobu bionafty, pokud se jí podaří přeměrovat z vývozu na domácí trh, a případnou výrobu biolihu z obilí. Zbývají obnovitelné zdroje. Nejvýznamnějším je zřejmě dřevo. V ČR se ročně těží asi 15 mil. m³ dřeva, aniž by byly ohroženy mimoprodukční funkce i produkční funkce lesa. Z 1 m³ dřeva se získá asi 600 kg dřeva, z toho asi jedna polovina je sušina. Lze tedy konstatovat, že pokud by šlo všechno vytěžené dřevo na energetické účely, budeme mít k dispozici 4,5 mil. Tdřeva – sušiny. Vezmeme-li elektrárnu na hnědé uhlí s účinností 32 %, vyrobíme v ní 1 MWh elektřiny z asi 11 GJ tepla. Roční celková těžba dřeva v ČR, nebudeme-li uvažovat energii potřebnou na jeho svoz do elektrárny a odhlédneme-li potřebu i jiných způsobů využití dřeva, by umožnila z něj vyrobit asi 7 772 727,3 MWh elektřiny, tj. 14,75 – 15,59 % elektřiny vyrobené v ČR v r. 2005 z uhlí a jeho derivátů. To je asi polovina elektřiny vyrobené v jaderných elektrárnách ČR v r. 2005.

Nedávno konstatoval gen. řed. a. s. ČEZ ing. Roman že loni pokusně spalovali v elektrárně Tisová dřevo a byli obviněni nábytkářským průmyslem, že zruinovali trh se dřevem.

Motorkáři plaší v horách zvěř

Mladá Fronta Dnes, 5. 5. 2006

Morávka – Přestože na některých místech Beskyd leží ještě v těchto dnech poslední zbytky sněhu z kruté zimy, lesníci už začínají zaznamenávat v horách jeden ze spíše letních nešvarů bezohledných návštěvníků. V lese, na lesních cestách, svážnicích i lesních stezkách v poměrně strmých svazích se začínají opět po zimě objevovat hluboké stopy po pneumatikách motorkářů. Ti na svých často upravených rachotících terénních strojích nejen ničí lesní cesty, ale také stresují a plaší lesní zvěř. Lesníci a myslivci z Beskyd zaznamenávají v posledních letech značný nárůst počtu motorkářů vyznávajících terénní styl enduro, kteří si zvyšují adrenalin v krvi proháněním se v zakázaných oblastech.

Petr Kasperek z lesní správy státního podniku Lesy České republiky pro území beskydské Morávky říká, že motorkáři, kteří porušují lesní zákon a zákon o ochraně přírody a krajiny, jsou často profesionálními terénními jezdci. „To, co předvádějí, by totiž nesvedl běžný majitel motorky. Ti často tak nebezpečné a riskantní terény nezvládnou,“ říká Petr Kasperek s tím, že díky silným strojům se stává, že zkušený motorkář postihu uniknou. Někteří ale skončí v rukou lesníků. Například v loňském roce přistihli lesníci při porušování zákazů vjezdu do lesa dva motorkáře z Havířova. „Stihali jsme je autem a nakonec nám pomohla závořa, která je zastavila. Museli jsme na ně volat policisty, jejich stroje neměly ani poznávací čísla,“ řekl Petr Kasperek.

Vědci: Nejvíce škodí lesníci

Lidové noviny, 4. 5. 2006

Česká republika má jeden nedostatek: lesy. Stromy v nich jsou slabé, trpí asi čtvrtinovým úbytkem listů a jehličí. Lesníci zavinili, že na mnoha místech je skladba lesa nepřirozená. Pro stromy to znamená riziko, že podlehnou škůdcům. Pod tato tvrzení se pode-

psalo 230 českých vědců. Varující zprávu poslali na ministerstva zemědělství a životního prostředí a žádají o nápravu. Těžaři vykácejí kus lesa a jako náhradu vysadí mladé stromky. Odolný les musí být rozmanitý. Tvoří ho mladé stromy, staré stromy, odrůstající stromy. Les má být smíšený. V českých lesích ale převažuje smrk, který se na trhu prodává výhodněji. Lesníci jej proto vysazují, kde se dá. Vědci varují: pokud bude smrk i nadále převažovat, hrozí potíže kvůli postupnému oteplování. Podmínky, ve kterých smrk není schopen růst, se vlivem klimatických změn posunou do vyšších nadmořských výšek. Smrky pak začnou hynout i ve vyšších polohách. Odborníci také upozorňují na riziko holosečí. Josef Rusek z Ústavu půdní biologie tvrdí, že na plošně vykáčených místech na Šumavě zahyne veškerá půdní fauna. V takto vyčerpané půdě se už podle Ruska mladým sazenicím nebude dařit. Lesníci ale varování vědců považují za nepravdivá. „Řada podkladů je použita účelově, vytržena z kontextu. Materiál je značně nevyvážený,“ uvedl Petr Zahradník, ředitel Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti. Podle ministra životního prostředí Libora Ambrozka jsou ale údaje reálné. „Moje představa o opatřeních, která je potřeba provést, se se stanoviskem odborníků z velké části překrývá. Součástí novelizovaného lesního zákona by určitě mělo být vyloučení holosečí či výsadba stromů odpovídajících přirozené druhové skladbě,“ řekl. Vědci říkají, že na neutěšený stav českých lesů upozorňovali už před čtyřmi lety. Od té doby se ale nic nezměnilo.

Pracovníci lesů zkrátí neposlušný huntírovský potok

Deník Jablonecka, 9. 5. 2006

Skuhrov – Huntírovský potok už nebude v době tání zaplavovat okolní pozemky. Zaměstnanci Lesů České republiky se letos konečně pustili do regulace potoka, jež podemílal i místní cestu. Práce mají skončit letos v říjnu.

Už i vědci střílejí na myslivce

Týden, 15. 5. 2006

Televize Nova ukazovala záběry uhynulé srnčí zvěře, která nepřežila letošní zimu, dala prostor nářku myslivců. Realita je ale jiná. „Divím se, co všechno si majitelé lesů od myslivců nechají líbit,“ prohlásil docent Jan Kirschner, ředitel Botanického ústavu Akademie věd ČR. Přemnožená zvěř totiž přírodovědci připisují značný podíl na tom, že se stav lesů od roku 1989 víceméně nezlepšil. „Normované stavy“ bývají stanoveny zbytečně vysoko, aby myslivci měli větší možnosti střílet. Současně si muži v kamizolách vybírají k odstřelu trofejovou zvěř; ostatní jeleny, natož srnčí a daňčí, si na mušku neberou. Uměle přemnožená zvířata (počty srnčího vzrostly v letech 2002–2005 oficiálně z 259 tisíc na 301 tisíc kusů) pak spásají mladé stromky, zejména listnáče. Právě listnáčů je přitom málo. „Za les se mylně považují plantáže smrků,“ vysvětluje docent Kirschner. Smrky by totiž na českém území přirozeně rostly na sotva desetině celkové rozlohy lesů; nyní jich je 53 procent a tvoří zhruba 40 procent nové výsadby. A pokud nemají k dispozici „původní“ horské klima plné srážek a mlh, tak chřadnou a lámou se, navíc vysušují a okyselují půdu. Les prý může spasit jediná věc: mohutnější výsadba listnatých stromů. A jejich ochrana před zvěří. Státní podnik Lesy ČR (spravuje necelé dvě třetiny českých lesů) na ni za uplynulých šest let vynaložil 1,7 miliardy korun (231 milionů korun v roce 2005). Lesníci musejí budovat ploty, natírat stromy, kolem milionů sazenic instalují plastové tubusy. Myslivci sice mají povinnost platit prokázané škody, ty však tvoří mizivou část celkových nákladů na ochranu proti zvěři. Krajiní řešení doporučuje v nadsázce Milan Košulič, lesník ve výslužbě z Města Albrechtice v podhůří Jeseníků: „Vypovědět nájemní smlouvu na honitbu, najmout profesionální lovce a nasadit do lesa rysa.“

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Lesnický výzkum v Krušných horách

Recenzovaný sborník z šestého ročníku celostátní vědecké konference (Teplice, 20. 4. 2006) se zabývá výsledky výzkumu v oblasti Krušných hor v letech 2004 a 2005.

Vyd. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Výzkumná stanice Opočno, 2006

/darováno technické knihovně LČR HK/

Hospodaření v městských a příměstských lesích

Sborník z odborného semináře (Praha, 11. 4. 2006), který je volným pokračováním předchozích akcí – „Lázeňské a rekreační lesy“ (2004), „Turistika, sporty v lesních majetcích a hospodaření v nich“ (2005).

Vyd. Česká lesnická společnost, Praha, 2006

/darováno Českou lesnickou společností, Praha, technické knihovně LČR HK/

Další vývoj myslivosti po vstupu ČR do EU

Sborník z konference, Brno, 16. 5. 2006.

Vyd. Česká lesnická společnost, Praha, 2006

/darováno Českou lesnickou společností, Praha, technické knihovně LČR HK/

Dřevo od A do Z

/z anglického překladu „Wood“ španělského originálu z roku 2001/ Jorgi Vigué a kolektiv

Takřka od počátku historie lidstva byli lidé obklopeni předměty a nástroji zhotovenými ze dřeva, přičemž právě jeho široká využitelnost vedla k neustávajícímu zájmu člověka o tento přírodní materiál. Kniha Dřevo od A do Z nabízí podrobný výklad o různých druzích dřeva, lišících se strukturou, barvou, tvrdostí a dalšími významnými vlastnostmi, obsahuje množství informací o rozličných způsobech opracování dřeva, čtenář v ní nalezne popis běžných nástrojů a nejdůležitějších pracovních postupů. V části věnované výrobě nábytku se čtenář seznámí se vším, co patří k práci truhláře – tedy nejen se základním opracováním dřeva, ale i s jeho soustružením, řezbářstvím, zhotovováním intarzií a renovacemi nábytku. Na cestě k porozumění dřevu a práci se dřevem provází text na 2000 barevných fotografií a ilustrací. Tak vznikl vyčerpávající obrázek nabízející poučení o rozličných způsobech opracování dřeva a práce s ním. Celkové uspořádání knihy současně respektuje skutečnost, že jednotliví čtenáři k ní usedají s různým stupněm znalostí o samotném dřevu.

Vyd. Rebo Productions CZ, s.r.o., Čestlice, 2006

Dřevo – historický lexikon

sestavil: Jan Němec, nově uspořádali a doplnili: Václav Jandáček a Bohumil Hurda

Dřevo je odedávna esteticky působivým materiálem s nekonečnými možnostmi uplatnění. Všem zájemcům o krásy dřeva i jeho praktické vlastnosti je určena výjimečná kniha, sestavená ze tří historických dokumentů vzniklých v průběhu 150 let a vytvořených ve zcela rozdílných podmínkách. Dílo Dřevo vydané v roce 1939 klade důraz na domácí zdroje materiálu pro dřevozpracující průmysl – exaktní přístup a nenápadná estetika jednoduchosti dávají pomůcce nadčasové kouzlo. Nejstarším dokumentem a zároveň vzorníkem je Icones Lignorum z roku 1789 – dílo v sobě spojuje osvícenský zájem o přírodu s barokní krásou povrchů cizokrajných dřev. Burkartova sbírka dřev vznikla v roce 1883 – soubor vzorků sloužil jako pomůcka pro odborné školy a měl poměrně rozsáhlý textový doprovod. Historický lexikon otevírá předmluva bývalého generálního ředitele Lesů České republiky, s. p., ing. Vladimíra Blahuty. Poznámka technické knihovny: Dílo Dřevo z roku 1939 je k dispozici k nahlédnutí v technické knihovně LČR.

Vyd. Grada Publishing, a.s., Praha, 2005

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Nejlepší rady pro myslivce

/z 2. vydání německého originálu „Die besten Tipps für Jagd und Jäger“ z roku 2004/

Gert G. von Harling a Carsten Bothe

Dva velice zkušený myslivci ve více než stovce rad nabízejí vyzkoušené, léty osvědčené triky, jak si poradit při údržbě pušky, při výběru nábojů, s optikou, s trofejemi, se psem, při pobytu daleko od civilizace, při lovu, s vozidlem, kolem lovecké chaty a kolem kamen a s mysliveckým oblečením a výstrojí. Když lovec bude vědět, jak na to, pak teprve přijde ta pravá radost z lovu!

Vyd. Vydavatelství Víkend, s.r.o., Praha, 2006

/zakoupeno v Lesnické práci, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

Praktické rady pro lov srnčí zvěře. Jak ji úspěšně vábit, rozeznat a lovit

/z 2. vydání německého originálu „Praxis Tipps Rehwildjagd“ z roku 2005/

Gert G. von Harling a Birte Keil

V Německu mají myslivci spoustu zkušeností, jak srnčí zvěř úspěšně vábit, jak ji spolehlivě rozeznat a /například srnu od čiplenky/ a jakým způsobem rychle a v souladu s mysliveckou morálkou v honitbě lovit. Kromě těchto okruhů se čtenář v knize seznámí s chováním srnčí zvěře v průběhu celého roku. Gert G. von Harling je uznávaný odborník v oboru a Birte Keil již léta ilustruje knihy s mysliveckou tematikou.

Vyd. Vydavatelství Víkend, s.r.o., Praha, 2006

/zakoupeno v Lesnické práci, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

Lovíme se psy – možnosti použití, požadavky, plemena, výcvik

/z německého originálu „Jagen mit Hunden“ z roku 2004/

Bernd Krewer

Tato praktická příručka nabízí myslivcům pomoc při rozhodování, které plemeno je nejvhodnější pro specifické podmínky jejich honitby – v lese, na polích, ve vodě, v norách nebo pro dosledy. Nezbytnou podmínkou pro plné rozvinutí loveckých vloh loveckého psa však zůstává jeho výcvik a důsledné vedení. I tomu se v příručce autor věnuje stejně jako přiběhům ze života psů nebo i tomu, kde mohou myslivci své čtyřnohé kamarády získat. Lov zvěře podléhá neustálému vývoji a změnám. Vlivem úbytku drobné zvěře na polích, vzrůstu výřadů spárkaté zvěře v lesích a změny strategie lovu se změnila i možnosti uplatnění loveckých psů – i k této skutečnosti knížka přihlíží.

Vyd. Grada Publishing, a.s., Praha, 2006, v edici Myslivost v praxi

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Země jako skleník. Proč se bát SO₂?

Lubomír Nátr

Kniha se věnuje aktuálním otázkám, na které bychom měli všichni ve vlastním zájmu hledat odpovědi. Žijeme ve skleníku? Kdo nebo co stojí za globálním oteplováním? Co je příčinou zvýšeného výskytu extrémních klimatických jevů? Je na vině nejnámější skleníkový plyn, oxid uhličitý? Můžeme jeho koncentraci v atmosféře nějak snížit? Jaké důsledky bude mít další zvyšování koncentrace oxidu uhličitého? Na rozdíl od senzacechtivých článků a reportáží autor hledá odpovědi ve vědeckých výzkumech. Poskytuje tak čtenáři dostatečný základ k tomu, aby sám kvalifikovaně posoudil věrohodnost a význam mediálních zpráv.

Vyd. Academia, Praha, 2006, v edici Průhledy

/zakoupeno u vydavatele pro technickou knihovnu LČR HK/

Jiří Uhlíř
Ředitelství LČR

UPOZORNĚNÍ

V minulém čísle si na této stránce zařadil tiskařský šotek, který knize Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky přiřadil název Zalesňování zemědělských půd, výzva pro lesnický sektor. Omlouváme se čtenářům i autorovi této rubriky Jiřímu Uhlířovi.

Česká lesnická společnost, Novotného lávka 5, 16 68 Praha 1,
ve spolupráci se Zemědělskou akademií věd ČR,
pod odbornou záštitou a s finančním přispěním
Ministerstva zemědělství ČR, úseku lesního hospodářství

si Vás dovoluji pozvat na seminář

ÚLOHA LESNÍKŮ V OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY

Obsahem semináře je projednání a zveřejnění výsledků práce ve výzkumu i praxi lesníků v ochraně přírody a krajiny. Cílem semináře je ukázat řešení praktických problémů a řešení v ochraně přírody a krajiny lesníky v různých sférách činnosti. Seminář má ukázat styčné body lesnických aktivit v ochraně přírody a lesnické praxi a přispět k hledání společných oblastí zákona č. 289/95 Sb. o lesích a zákona 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny a k informaci o jejich řešení v NLP.

čtvrtek, 22. června 2006
Srbsko, hotel ELMA

Odborný garant:

Doc. Ing. Vladimír Švihla, DrSc.,
Správa CHKO Český kras, Karlštejn 1/85, 267 18 Karlštejn
tel.: 311 681 713
Ing. Petr Moucha, CSc.,
AOPK ČR, Praha, Nuselská 39, 140 00 Praha 4
tel.: 214 082 411, e-mail: moucha@schkocr.cz

Organizační garant:

Ing. Pavel Kyzlík, tajemník České lesnické společnosti
Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1
tel.: 221 082 384, fax: 222 222 155,
mobil: 603 163 409, e-mail: cesles@csvts.cz
Mgr. Iva Kubátová, Česká lesnická společnost
tel.: 221 082 384, fax: 222 222 155,
mobil: 731 576 727, e-mail: cesles@csvts.cz

Časový program odborné akce:

8.30– 9.00 hod. prezence
9.00–12.00 hod. zahájení a přednášky
12.00–12.45 hod. přestávka na oběd
13.00–15.30 hod. odborná exkurze
15.30–16.00 hod. závěr

Po každé přednášce následuje věcná diskuse

Odborné referáty:

Ing. Petr Moucha, CSc., AOPK ČR Praha:
Ochrana přírody v lesích ve zvláště chráněných územích
Ing. František Davídek, LČR, s. p. LS Nižbor:
Příspěvek LČR jako státního podniku k ochraně přírody a krajiny
Dr. Ing. Tomáš Vrška, AOPK ČR Brno:
Samovolný vývoj lesa – teoretická východiska, současný rozsah
a organizace výzkumu a monitoringu
Ing. D. Janík, AOPK ČR Brno:
Monitoring vybrané části NPK Karlštejn ponechané samovolnému
vývoji – metodika a předběžné výsledky
Doc. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., ČZU FLE Praha:
Možnosti managementu v habrových doubravách Českého krasu
Ing. P. Stloukal, MŽP ČR Praha:
Zajištění ochrany a péče v maloplošných zvláště chráněných úze-
mích z hlediska MŽP
Ing. Tomáš Staněk, CSc., Ing. Vladimír Ferkl, MŽP ČR Praha:
Přechod k přírodě blízkému obhospodařování lesů – víze MŽP
Ing. František Pásek, MZe ČR Praha:
Ochrana přírody v lesích z hlediska Mze
Doc. Ing. Vladimír Švihla, DrSc., SCHKO Český kras:
Mimoprodukční funkce lesů v NPR Karlštejn, jejich hodnota
a význam
Ing. Vladimír Ferkl, MŽP ČR Praha:
Ochrana přírody v lesích mimo ZCHÚ
Dr. Ing. Tomáš Vrška, Ing. D. Janík, AOPK ČR Brno:
Exkurze na lokalitu Douthá v NPR Karlštejn ponechané samovol-
nému vývoji.

Česká lesnická společnost, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1,
Vojenské lesy a statky ČR s.p., divize Horní Planá,
pod odbornou záštitou a s finančním přispěním
Ministerstva zemědělství ČR, úseku lesního hospodářství

si Vás dovoluji pozvat na seminář

OBNOVA HORSKÝCH SMRČIN

Horské smrčiny zaujímají 5 % plochy lesů v ČR. Vyskytují se ve všech okrajových horách ohraničující území republiky. Jejich růstové prostředí je předurčeno k vyváženému plnění všech funkcí lesy s důrazem na funkce mimoprodukční. Péče o horské smrčiny začíná a končí jejich obnovou.

úterý, 27. června 2006
Horní Planá – Olšina

Odborný garant:

Ing. Ivan Žlábek, poradce senátora Ing. Petra Smutného
tel.: 602 294 237, e-mail: zlabeki@senat.cz
Ing. Slavomil Brandtl, VLS ČR s.p., divize Horní Planá
tel.: 380 704 310, e-mail: divize@hplana.vls.cz

Organizační garant:

Ing. Pavel Kyzlík, tajemník České lesnické společnosti
Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1
tel.: 221 082 384, fax: 222 222 155,
mobil: 603 163 409, e-mail: cesles@csvts.cz
Mgr. Iva Kubátová, Česká lesnická společnost
Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1
el.: 221 082 384, fax: 222 222 155,
mobil: 731 576 727, e-mail: cesles@csvts.cz

Časový program odborné akce:

8.30– 9.00 hod. prezence
9.00–12.00 hod. zahájení a přednášky
12.00–12.45 hod. přestávka na oběd
13.00–15.30 hod. odborná exkurze
15.30–16.00 hod. závěr

Po každé přednášce následuje věcná diskuse

Odborné referáty:

Ing. Slavomil Brandtl, VLS ČR s.p. divize Horní Planá: Historie
VLS s.p. divize Horní Planá a hospodaření v prostoru
Ing. Vladimír Hladilín, Ph.D., typolog: Růstové prostředí v horských
smrčinách
Ing. Miloš Juha, Správa NP Šumava: Škodliví činitelé horských smrčín
Ing. Ivo Vicena, CSc., Volary: Kalamity šumavských lesů
Ing. Josef Jirátko, taxátor, Hluboká nad Vltavou: Obnovní postupy
v horských smrčinách

Exkurzní část:

Ing. Ivan Žlábek: Obnovní postup v komplexu smrkových porostů
lokality Knížecí stolec.

V měsíci červnu oslaví významná životní jubilea tito pracovníci LČR

padesátiny

Bednář Jiří Ing.	ST OP Moravy
Dvořák Vladislav Ing.	LZ Boubín
Pencová Anna	LZ Boubín
Borovský Ladislav	LS Choceň

šedesátiny

Spěvák Josef	LS Ledeč n. S.
Mencák Jan	LS Choceň
Janšto Štefan Ing.	LS Bruntál
Dostál Aleš Ing.	LS Vítkov
Surý Milan	LS Jindřichův Hradec
Lenc Antonín	LZ Boubín
Sedláček Petr Ing.	LS Nové Hradky
Plaňanský Miloš Ing.	KI Jihlava
Fischerová Marie	LS Kraslice
Brda František	LZ Boubín
Král Antonín	LS Dvůr Králové nad Labem

VŠEM JUBILANTŮM BLAHOPŘEJEME
A PŘEJEME JIM HODNĚ ZDRAVÍ A SPOKOJENOSTI

Den s LČR na Ostravsku

V pátek 21. dubna 2006 na Den Země uspořádala LS Ostrava pro děti Den s LČR. Z deseti pozvaných se akce zúčastnilo osm základních škol, z nichž každá vyslala 9 zástupců ze čtvrtých až šestých tříd. Celkem se tedy na akci sešlo dvaasedmdesát dětí. Objednané krásné počasí jim vykouzlilo ve tvářích úsměvy a zajistilo pohodu celého dne, který se odehrával v příjemném prostředí hájenky „MS Bohumín – Záblatí“ a přilehlém okolí.

Prvním bodem programu po uvítání účastníků bylo téměř hodinové vystoupení sokolníka s poutavým vyprávěním a ukázkou práce s dravci. Po jeho vystoupení začala samotná soutěž. Děti měly za úkol absolvovat 7 stanovišť, kde jim pracovníci LS udělovali body za úspěšné zvládnutí otázek. Děti si tak vyzkoušely své znalosti bylin, ptáků, savců, vycpání a trofejí, dřevin a hmyzu, a také hod šiškou na panáka. Zvlášť se vyhodnocovala soutěž jednotlivců v Lesnicko – přírodovědném testu. V něm bojoval o pěkné ceny každý sám za sebe. Další doprovodný program se skládal ze střelby vzduchovkou, z ovládání lesnického traktoru a z opékání párků na ohni. Občerstvení v podobě guláše, oplatků, buřtů a pití bylo zajištěno po celý den.

Závěr celé akce tvořilo vyhodnocení soutěží. Dárek za snahu dostal každý z účastníků, ti nejlepší však navíc získali hodnotné ceny poskytnuté LČR a dodavateli prací na LS Ostrava jako Lesostavby Frýdek-Místek, DVOŘÁK, LESY, SADY, ZAHRADY, s.r.o., Lesy Beskydy, a.s., a MS Bohumín – Záblatí. Odpoledne pak spokojené děti odjížděly a odcházely domů. Také my, pracovníci LS Ostrava, jsme odcházeli domů spokojení a nadšení z toho, jak to pěkně klaplo, a hlavně z toho, že se dětem naše akce líbila. Již dnes se všichni moc těšíme na setkání s dětmi při dalším Dni s LČR, který plánujeme na příští rok.

Marek Vašenda
LS Ostrava

Raritní smčí trofeje

2006

RARITNÍ TROFEJE

Lesy k užívání, lesy k užítku